

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Gruodžio-December 21, 1976 m.

Nr. 296

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20541

RUSIJOJE PERSEKIOJIMAI SUZIAURĖJO

IZRAELIO VYRIAUSYBĖS KRIZĖ

Numatomi nauji rinkimai

JERUZALĖ. — Izraelio ministeriui pirmininkui Yitzhakui Rabin'ui pavarius iš kabineto tris religines darbo partijos narius išliko nepasitikejimo klausimas ir, galimas daiktas, turės būti pravesta nauji politiniai rinkimai.

Dešiniosios partijos — Likud, kurios yra opozicijoje, įnešė į parlamentą nepasitikejimo klausimą, kurį žada paremti tautinė religijos partija. Manoma, kad Rabinas pralaimės pasitikejimo balsavimą; tuomet automatiškai turės būti nauji rinkimai į parlamentą.

Politiniai stebėtojai Jeruzalėje, mano, kad toks žingsnis, išvarant 3 kabineto narius, Rabin'o buvo padarytas samoningai, norint sudaryti vyriausybės krizę ir anksčiau keliais mėnesiais prarasti parlamentarinius rinkimus, turint priešakyje vis blogėjančią ekonominę Izraelio padėtį. Izraelyje infliacija dabar padidėja bent 30% į metus, o jos valūta jau buvo net 3 kartus nuvertinta vien tik šiais metais, gelbstint izraeliškų gaminių išvežimą.

Kai kas mano, kad ankstyvus rinkimai ir nauja vyriausybė pagerintų taikos reikalus su arabais. Dabar, esą, taikos reikalai juda labai lėtai, besigincijant tarpusavyje, kiek užimtos žemės atiduoti arabams.

Brešta naujas Watergates

WASHINGTONAS. — Nemažai kongreso atstovų skaičius yra įsivėlusius į brestantį papirkėjimo skandalą, kurį gali išvirsti į naują Watergate. Teisingumo departamentas pasakė New York Times, yra apsisprendęs traukti į teismą nusikaltusius papirkėjimo asmenis.

Teisingumo departamentas yra gavęs vertingų davinių apklausinėjant papirkėjus P. Korėjos pasiuntinybės tarnautoją K. S. Keun'ą. Tuo tarpu iš daugelio P. Korėjos "malone" pasinaudojusiu kongreso nariu tebus kaltinami keturi ar penki kongreso atstovai.

Pats kongresas yra spaudžiamas, kad jis sudarytų specialią tam reikalui tyrinėti komisiją, panašią į buvusią ir tyrinėjusią Watergate įvykį.

Lėktuvas atsitreukė į stadioną

BALTIMORE. — Kelioms minutėms praslinkus po futbolo rungtynių gruodžio 19 d., žemai skrendąs privatinis sporto lėktuvas atsitreukė į stogą ir nukrito ant stadiono sėdynių. Krenčtas nosimi žemyn lėktuvas sužiedė vieną policininką ir patį lakūną.

Apie 60,000 asmenų, susirinkusių žiūrėti futbolo rungtynių, jau buvo išvykę. Spėjama, kad lakūnas, gal būt, bandė nusileisti į stadiono aikštę, bet nepavykus, staiga lėktuvas kylančią užspringo motoras ir lėktuvas nukrito.

Blumenthalis kritikuoja Kisingerį

NEW YORKAS. — Pasak prezidento Carterio pasirinktojo išdo sekr. W. M. Blumenthalio, Amerikos ekonomija buvo posūmiu valstybės departamente, kurio mėtė aplinkui sekr. Kisingeris. Sekr. Kisingeris taip tvarkė ekonominę politiką, pasak Blumenthalio, jog Europoje ir Japonijoje buvo manoma, kad su JAV sunku prekiauti, sunku susitarti prekybiniais reikalais. Esą nedaug pasitarnauta Amerikai švaistantis pasaulyje didelė lazda. Kritikuodamas Kisingerį, Blumenthalis pabrėžė, kad Amerika davė rusams labai daug ir gavo labai mažai.

Blumenthalis manas, kad 5% bendrųjų skaičius yra perdidelis. Visus apsupinti darbu galima tik turint aukštą infliaciją.

Besitartinčią alyvos krizę ir pažaboti OPEC'o apetitus tegalima, pasak Blumenthalio, tik išdirbus savo nuosavą energiją.

Ispėja dėl asbesto pavojaus

LYON, Pranc. — Tarptautiniai žinoma mokslininkų grupė naujai išpėja žmonių dėl kylančio pavojaus nuo asbesto dulkių, kurios išsiskiria vėžį žmogaus kūne.

Asbesto dulkių yra visur: vyne, aluje ir ore. Orą daugiausiai asbesto dulkelėmis užteršia automobilių stabdžiai. Stabdžiai daromi pavartojant asbestą, o vėnas ir alus košiamas per asbestinius filtrus. Paskutiniame tyrimai Prancūzijoje parodė, kad iš 16 vyno butelių 8 jų buvo užterštos asbesto dulkelėmis.

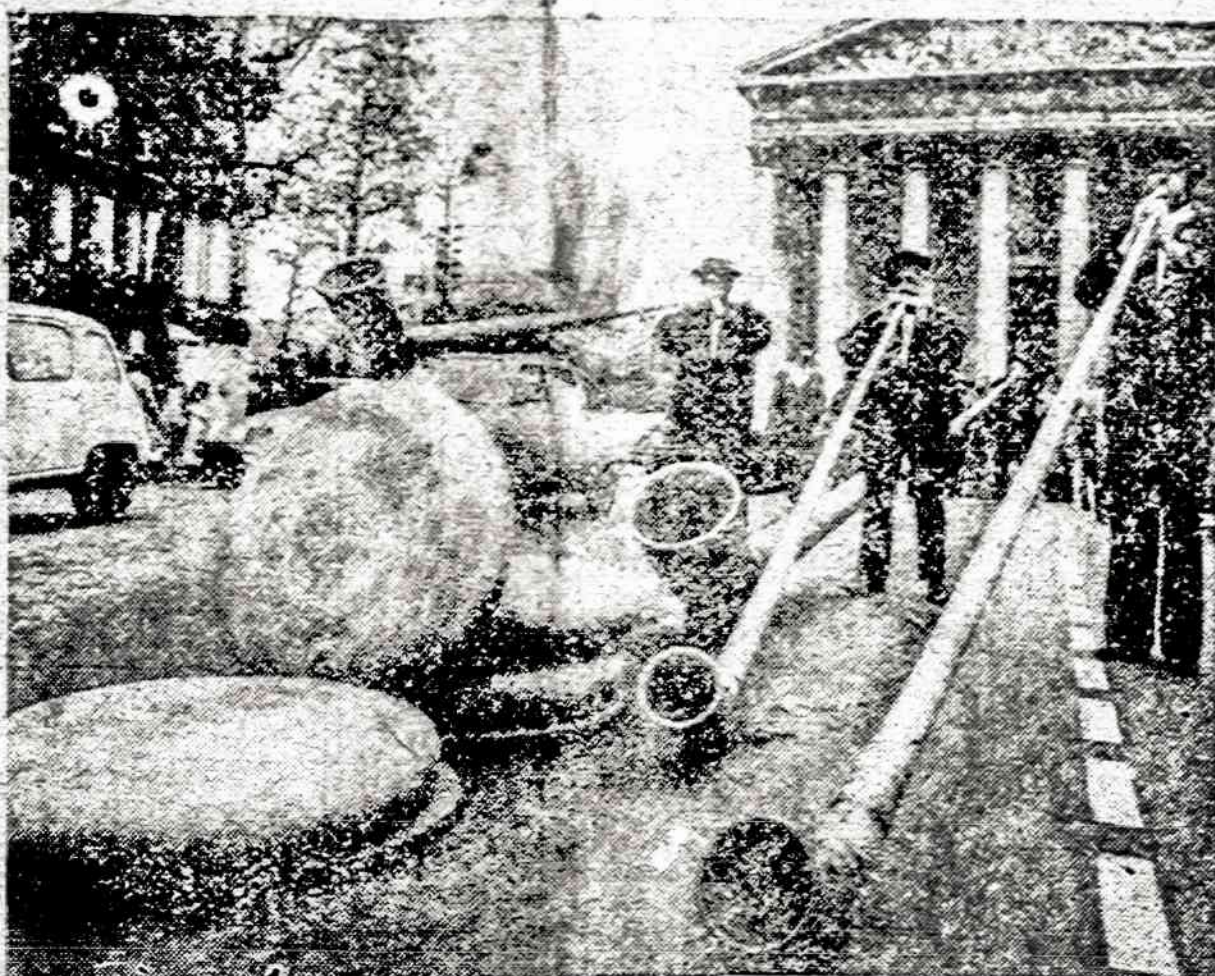
JAV apklausinė kalėjime kubietį

WASHINGTONAS. — Venecuelos kalėjime sėdinti Kubos tautietį, apkaltintą terorizmu, apklausinėti JAV tardytojai. Karakas kalėjime sėdintis kubietis dr. Orlando Bosch'as, amerikiečių manymu, gali būti įsivėles į buvusį prez. Alendės laikais kabineto nario Orlando Letellier'o nužudymą. Jis, esą, tikriausiai žinąs kas nužudė Čilės buvusį vyriausybės narį.

Letellier'as stipriai kritikavo dabartinę Čilės vyriausybę. Jam už tai buvo atimta Čilės pilietybė.

Saltas
Šaulė tėka 7:14, leidžiasi 4:23

Šitai šveicarai Prancūzijoje garsina savo sūrius. Jie prisigamina tiek daug sūrių, kad negali visų parduoti, todėl nutarė prancūzams parodyti, kaip tie sūriai ir švelni šveicarų muzika gaminama. Paryžiaus centre šveicarai padėjo kelis didelius sūrius, atsivėžė tos švelnios muzikos instrumentus ir praktiškai parodė paryžiečiams, kaip ta švelnioji muzika paruošiama ir koks yra tikrai šveicarisko sūrio skonis. Prancūzams jis labai patinka, tikrai jų franks negali įkasti šveicarisko.

Prez. Carterio galvosūkis

WASHINGTONAS. — Prez. Carteris turi galvosūkių pasirenkant gynybos sekretorių. Pasiūskant gynybos sekretoriumi L. Schlesingerį, kuris yra priešingai detentui su rusais, būtų vių pripažinta, kad prez. Carteris ruošiasi kietai politikai.

Schlesingerio užnugarįje stovi amerikiečiai — darbininkų mijos kariškiai, kurių eilės pildė žydai, kairieji protingesni liberalai ir intelektualai, mažiama Maskvos tonu nesiskaijama su žmogaus pagrindinėmis teisėmis, didelį ginklavimąsi ir t.t.

Schlesingerio kandidatūros lik nepalaiko liberalai, kurie nemato pavojaus arba siekia visame pasaulyje vienos valstybės ir vienos valdymo sistemos ir neįsotinami biznierių, kurie apart toliero nieko kito nežino, kurie mano, kad su rusais prekiaudami pasipelnys.

Garbina antrąją Mao žmoną

HONG KONGAS. — Miręs Kinijos lyderis Mao Četungas buvo vedęs 4 kartus. Antrąją žmoną jis vedė 1920 m., turėdamas 27 metus. Mao antroji žmona Yang Kai-hui buvo tautininkų Kinijos jėgų nušauta 1930 m. Changsha vietovėje, Mao gimtinės provincijoje.

Dabar raudonosios Kinijos laikraščiai pradėjo Antrąją Mao žmoną garbinti ir kelti į padangę, būk tai tikslu sumenkinti paskutinąją žmoną, Chiang Čing'ienę. Jai prikišama, kad ji buvusi šovininė kapitalistinio stiliaus ir žaidė pokerį, mirėnt Mao Četungui.

Laikraščiai nemini pirmosios žmonos Hio Tzu-chen, kurią jis vedė būdamas 14 metų ir kurią jam parinko jo tėvai ir mokytoja. Ji buvo sužeista lėktuvu civiliniame Kinijos kare. Gydyti buvo išvežta į Sovietų Rusiją.

Panamos kanalas pirmoje vietoje

WASHINGTONAS. — Buvęs ambasadorius S. M. Linowitz, kuris vadovauja komisijai, paskelbė raportą gruodžio 20, kuriame sakoma, kad prez. Carteris pirmiausia turi tartis dėl Panamos kanalo, pasiremiant lygybės principu. Tarp kito, raporte siūloma: nevertoti terorizmo prieš Kubą, norint užmegzti draugiškus santykius, nežinint, kad jos kareiviai yra Angoloje; ratifikuoti bei patvirtinti žmogaus teisių sutartį ir leisti JAV pasiuntinybėse sleptis persekiojamiems švėtimų valstybių piliečiams; padėti ekonomiškai vargingiems kraštams, bet atsakyti pagalbos tiems kraštams, kurie nuolat nusižengia pagrindinėms žmogaus teisėms.

Komisija nenumato pavojaus Amerikai Pietų bei Vidurio Amerikos kontinente, išskiriant Panamą, kur toks pavojus gali būti.

Alyvos bendrovės buvo susirūpinusios

Alyvos bendrovės buvo susirūpinusios, kad naujai išrinktas prez. Carteris, padedant demokratiniams kongresui, stengsis sugriauti didžiulias Amerikos alyvos bendroves, ypač jų neoficialų ir slapta trustą. Tačiau, dabar aiškėja, kad to daryti arba, kitaip sakant, vesti kovą su galingomis alyvos kompanijomis prez. Carteris nemana.

Rodezija išpėja juodųjų lyderį

SALISBURY. Pasak juodųjų lyderio Joshua Nkomo Zenevoje, ji Rodezijos policija išpėjusi, jog jis būtų grupės ruošiamas nužudyti, kaip teroristų vadą Nkomo sako, kad juodųjų judėjime terorizmo nėra. Yra tik laisvinimo veiksmas per paskutinius 20 metų.

Sadatas tarėsi su Asadu

KAIRAS. — Egipto prez. Sadatas ir Sirijos prez. Asadas tarėsi gruodžio 19 daugiau kaip 2 valandas. Jų pasitarimo tikslas buvo priversti Izraelį pradėti taikos derybas, priimant arabų sąlygas ir įsileidžiant į pasitarimus šveicarijoje palestiniečių organizacijos PLO atstovus teisėtai delegatams. Bet palestiniečių organizacija atsisako dalyvauti taikos derybose ir tartis su Izraeliu.

GOP lyderis

WASHINGTONAS. — Respublikonų partijos lyderių kongreso atstovas H. J. Hyde siūlo gynybos dabartinį sekr. D. H. Rumsfeldą, kuris, esą, turįs gerą administratoriaus patyrimą ir galįs sujungti konservatyvius ir liberališkai nusiteikusius respublikonus.

Amerikos išdo sekretorius kelionėi Londoną ir Maskvą išleido viršimto rikstardito dolerių. Maskvoje jis gavo iš Brežnevo aukštinį laikrodėlį. Sekretorius Simon norėjo tą laikrodėlį pasiūlyti sau, bet Shirley Temple Black, Valstybės Departamento diplomato šefas, sako, kad laikrodėlį jis privalo atiduoti valstybei, nes ji gavo, atstovaudama JAV Maskvoje. Išdo sekretorius nusikabino laikrodėlį ir atidavė mūštininkui.

PALEIDUS ČILĖS KOMUNISTŲ SEKRETORIŲ CORVALAN,

buvo paleistas iš Vladimiro kalėjimo rašytojas Bukovskis ir jo motina

CIURICHAS, Šveicarija. — Sovietų valdžia sutiko išleisti iš Vladimiro kalėjimo rašytoją Vladimira Bukovskį, kad Čilės vyriausybė sutiko išleisti Rusijon Čilės komunistų partijos pirmąjį sekretorių Luis Corvalan, kuris buvo laikomas kalėjime nuo Allendės pavyrymo iš prezidentūros. Teko vesti ilgas derybas su sovietų valdžia, bet galų gale rusai sutiko išleisti Bukovskį.

Ivyks ekonominė nelaimė

Ilinojuje yra susikūrusi nauja vietovė Seler, kurios gyventojai yra visi baigę universitetus ir gyvena naujuose namuose, kurių vertė gali būti 100 tūkstančių dol. ar daugiau. Įdomiausia, kad jie visi gyvena susiorganizuavę kooperatiniais pagrindais, dirba ir patys sau apsirūpina maistu iš prie vietovės priklausančio tam tikro ploto žemės. Jie numato, kad už metų, vėliausiai už dvejų bus didelė infliacija ir dolerio vertė labai krisianti, o viso pasaulio ekonomija sugriusianti. Tarp nusprendę, jie tam ruošiasi: augina didelį skaičių kralikų, vištų ir turi jau sandėlius patys prisikonservavę daržovių ir kitokio maisto. Da, bar jie stengiasi įsitaistyti mal-komis anglimis kurianamas kros-nis ir nuosavą elektros stotį. Tur-i suorganizuavę imonę, kurioje gamina iš medžio ir plastikos įvairius gaminius, tuo sudarydami reikiamas pajamas vietovės reikalam.

Iki šio meto sovietų valdžia nepripažino "politinių kalinių". Sovietų valdžios atstovai tvirtino, kad Rusijos kalėjimuose laikomi tikrai kriminalistai, bet ne politiniai kaliniai. Corvalanas sovietų valdžiai buvo toks svarbus, jo įtaka pačioje Čilėje ir kitose pietų Amerikos valstybėse tokia didelė, kad jie sutiko lauzyti šį savo "principą" ir pasikeisti "politinius kalinius". Iki šio meto Bukovskį sovietų valdžios atstovai laikė pamišėliu, jį siuntinėjo į psichiatrines ligonines, o tikrai vėliau jis buvo išsiųstas į Vladimiro kalėjimą. Bukovskis paleido 10 metų psichiatrinėse ir kalėjimuose. Jis priklausė tai grupei rusų, kuri yra pasiryžusi kovoti už pagrindines žmogaus teises pačioje Rusijoje.

Sovietų transporto lėktuvų sekmadienį į Ciurichą buvo atgabentas ne tik rašytojas Vladimiras Bukovskis, bet jo motina, senuo ir ligotas pusbrolis. Iš Čilės į Šveicariją anksčiau buvo atgabentas komunistas Corvalan. Sovietų valdžia pirmą kartą politiniams kaliniui Bukovskiui davė penkių metų sovietinį pasą. Anksčiau išmestieji nepatenkinti rusai neturėjo jokio paso.

Pirmadienį Bukovskis pareiškė, kad sovietų valdžia, pasirašiusi Helsinkio aktus, kuriais ji pasižadėjo duoti daugiau laisvės sovietų Rusijos ir rusų pavergtų tautų gyventojams, daugiau laisvės susisiekti su užsieniais ir pasikeisti informacijos apie gyvenimą užsienyje, elgtis atvyskščiai. Po Helsinkio sovietų valdžia dar labiau suvaržė bet kokį susisiekimą su užsieniais. Bukovskis visą laiką buvęs Vladimiro kalėjime, esančiame 120 mylių į šiaurę nuo Maskvos. Prieš Helsinkio konferenciją Vladimiro kaliniai galėdavo gauti pasisakytį bent laisvame pasaulyje komunistų leidžiamos literatūros, bet tuojuo po Helsinkio visi vokiečių ir prancūzų komunistų laikraščiai buvo sustabdyti, išimti iš kalėjimo skaityklų.

Laisvėje esantieji rusai taip pat pastebėjo, kad susisiekimas su užsieniais pagriežtėjo. Bukovskis buvo pagrindinių žmogaus teisių organizacijos narys. Jis visą laiką palaikė ryšius su sovietų fizikais, bandančiais išgausti iš sovietų valdžios daugiau teisių sovietų piliečiams. Šiai mokslininkų ir rašytojų grupei vadovauja prof. A. Sacharovas. Jie informavo Bukovskį apie pavojingus persekiojimus pačioje Rusijoje. Jis pasiryžęs duoti platonių informacijų.

Nesutaria juodųjų lyderiai

WASHINGTONAS. — Juodųjų lyderiai kritikuoja prez. Carterį ir reikšdami nepasitenkinimą, kad prez. Carteris, pasirenkdamas asmenis į vyriausybės kabinetą, nepasirenka juodukų, tarpusavyje nesutaria.

Čikagos juodasis kunigas ir PUSH juodųjų organizacijos lyderis J. L. Jackson'as prikiša prez. Carteriui, kad jis tesugebėjo juodų paskirti atstovų į J. Tautas. Bet du kiti juodųjų lyderiai ir miestų merai, Detroito ir New-arko, gina Carterį ir mano, kad baigęs vyriausybės kabineto narius pasirinkimą, juodųjų atsisakė ne tik kabinetą, bet ir kitose vietose — vyrų ir moterų.

Sirija užimėję Libano laikraščius

BEIRUTAS. — Sirija karinė vadovybė Libane jau užėmė arba uždarė 7 laikraščius, tarpe kurių vieną leidžiamą prancūzų kalboje. Jie taipgi uždarė žurnalo Newsweek ir United Press International biurus Libane.

Į uždarytų laikraščių spaustuves bei patalpas sirai iš provincijos atgabeno komunistinių laikraščių redakcijas ir perkėlė jų spaudimą.

Ražinas TV 2-ram kanale, 12 15. '76, 5:55 v. r.

Žr. 2005 m. liepą **blogavalėjimas**

Blažavališkumo pati širdis

Žmogaus blogiui atsispirimas
yra nevienodai stiprus

viskas priklauso nuo paties
mūsų gyvenimo pradžių (mo-
jinos iš iose gyvenima iskaitant)
eikirmu salgygu suteikimo mo-
guvi vystytis geravaliu. Tinka-
mai: (kaip Tverejo nustatyta)
užlaikant pradėta išiose gyvy-
se ir vėliau ja pagimdžius rei-
kiamoje apninkoje užlaikant įsi-
gyjama didele jėga atsispyrimu
įvairioms gyvenimo menkystoms.
Sveikai kūnu, protu ir jausmais
suramytas žmogus atlaiko ne-
uždardas net didžiausias nege-
rības, kai tuo tarpu menkai mi-
nėtomis savybėmis susiorgani-
zavęs eina į laukus dėl menknie-
kio.

Kas daryti suaugus blogavaliu

Mēs svaugu teji neturējome
īstakāncios aplinkos svaugimui
ī geravalui. Už tai dabar im-
tīmes priemioņū savo ragams ap-
laužyti. Imkime save verstī visā
aiķā pries akis turēti šitoki nū-
sistatymā — “As galvosu ī
līksjuos ramīaj ī dīausgsmingaj
uo dabar per visā savo gēv-
imā”. Tai kartokime sau nu-
at īr galvokime apie tai, kol ra-
mātas ī dīausgsmingumas taps
nūšū īr kraujū ī kol savaibe,

Is šādā žmogaus viena no-
s: i: divi ausys dar nesudaro
mogaus tot, kol jis tetampa žmo-
niškū — geravaliu. Tokio turto
sigijimas reikalauja didelių pa-
tangų tiek iš pačio žmogaus, tiek
iš jo artimųjų, ypač tėvų — auk-
lėtojų. Todėl meskime iš galvos
niekus, būd kriminalinis, narko-
manija, visokiausias palaidumas
jų Dievo baumėm ar siaurės vėjo
atnešta mums našta. Mės patys
savo apsielėtinu tas blogybes

Here's RCA X

performance
master cabin

E

3 Col. Tone Art
Model GU702

susikūreme — mes patys turime ir galime jas iš savo tarybų išsluoti atsakančia veikla. Tai visi už jos, visokiausių apsileidimų ir pasakėlių atsakė!

Sekmės ir sveiksnis veikl
ateityje!

Pasiskaityti. C. S. Blueme
M. D.: Fyschiatry and Comm
Sence. The Macmillan Co.

SARDINĒS — "JANATVĒS MAISTAS"

NEW YORKAS. — Sardin valgytas padidina gyvastingumą, teigia dr. Benjamin Fran Maistas turįs nuceis rūgštes esantis sardinėse, gali sukelti foki jausmą, kad jis 10 metų jaunesnis.

Dr. B. Frank paaīskino, ka
žmogaus kūno ceļš, naudojant
tą rūgštį, pataiso kūno sienelę
ir atstato protoplazmą...

Sis Sveicarijose, ismokslint
medicinos gydytojas teigia, kad
reikia naudoti sardinijų dietą,
kai "valgyti ir auk jaunesni
sardinijų gaunama rūgštis
gydo artritį. Jis teigia, kad to
kios rūgštis dar yra gyvuli
kenysey, asparaguso, bar
čiuose, daržovių lapuose, r
kėliuose, grybuose ir rešutu
Pagarsėjes Kentucky chike
firmos savininkas pulk. Sand
tujo reikalui išsitarė: "Aš mėg
sardines ir visada turiu sa
lagamine". M. Š-

**Priemiesčiai protestuoja
prieš vandens branginimą**

Devynių Chicago's priemiesčių mairorai, atstovaujant daugiau kaip 1 milijonų gyventojų, kreipėsi į miestą, kad būtų panaikinti municipaliteto (savivaldybės) sudarę komitetas kovai su vandens kainų kėlimus priemonėmis. Niles savivaldybės pirmininkas Nicholas Blumertina, kad ne tik bus sutrumpinti naujas vandens kainos, bet bus vartotojams gaminti ir ankstyvesniais pakaitais imkoti pinigai.

KRENTA STAKU VERTĒ

NEW YORKAS. — Stakai padėję brangti, teigiamai įveikęs prez. Carterio paskelbtą ekonominius planus, kaip padėję atpigti sužinojus, mūsų alyvos trūkstas pabrangė 5-10%.

Schmidto koalīcija Vokietijā griežas

BONA. — Konservatīvų d
cijai praėjusį antradienį
ėjus išrinkant Vakarų Vo
so parlamento pirmininku
partijos atstovą Karl Carst
yšilinė kanclerio Helm
chmidt koalicija, parlame
tekusi persvaros, pradejo g
Schmidt liberalų koalicij
vo 34 balsų persvara, kuri
ito iki 10.

M. š-ně krito iki 10.

**Here's RCA XL-100
performance plus
master cabinetry!**

- **This clean-lined Contemporary console is right at home in traditional or modern surroundings... a design that will never go out of style!**
- **RCA XL-100, 100% solid state, for reliability—no chassis tubes to burn out.**
- **Super AccuColor black matrix picture tube for sparkling, sharp detailed color.**
- **Automatic Fine Tuning points and holds the correct broadcast signal.**
- **Plug-in AccuCircuit modules simplify servicing.**

EASY TERMS

3 Col. Tone Art
Model GU702

PSA The WAKEFIELD 25" diagonal
Model GU702

OAK SUPPLY AND FURNITURE CO.

711 WEST JACKSON BLVD

454-1110

P. STRAVINSKAS

VYTAUTO DIDŽIOJO ASMENYBĖ IR MES JOS ŠVIESOJE

(Tęsinys)

Nenorēdamas perdaug plēsti šio savo rašinio, aš
 prašau skaitytojā prisiminti, kā aš anksčiau esu rašies
 apie pasimetušius, gerokai nukrišķionėjusius mūsų
 kunigus marijono, jēzuitus ir pranciškonus, ypač tuos,
 kurie redaguoja katalikiškā spaudā, dabodami ne krikš-
 čioniskāji doros mokslā, kaip jī aiškina Bažnyčia, o ak-
 laivai vykdydami frontininkū politikā, kartais net ir labai
 nesvairā. O kai dēl mūsų katalikū pasaulieciū krikščio-
 niškosios dvasios, tai jos irgi stokojame. Mūsų nukrišk-
 čionėjimas reiškiasi ne kokiū agresyviū ateizmu ar pan,
 o daugiausia tai nesidomėjimu religiniais ir išvis dvasi-
 niais klausimais. Tai savo rūšies nihilizmas, taip būdin-
 gas šiems mūsų laikams. Šis modernusis nihilizmas kar-
 tais mūsųose dar reiškiasi ir didele krikščionybės neapy-
 kanta arba naiviu "protėviū tikėjimo" garbinimu, su-
 siūlymais grįžti mums į krikščionybės į pagonybę, į tą
 "protėviū" tikėjimą.

Kaip mes atrodome šiuo krikščioniško tikėjimo požiūriu, palyginus mus su Vytautu Didžiuoju?

a) Vytautas Didysis buvo tikrai gyvo tikėjimo ir gyvos krikščioniškos dvasios, ko daugiau mūsų, net ir kunigu, deja, labai trūksta.

b) Jis krikščionybę įvedė mūsų Lietuvoje, siekdamas pakelti mūsų tautos religinę kultūrą, tuom tarpu kai mūsųose atsiranda tokių, kai Tėvų Marijonų garbinamas Vytautas Alantas, o pastarojoju metu dar ir kažkoks mokinyš Mantas Aukštuolis, rašęs knygas (pro-

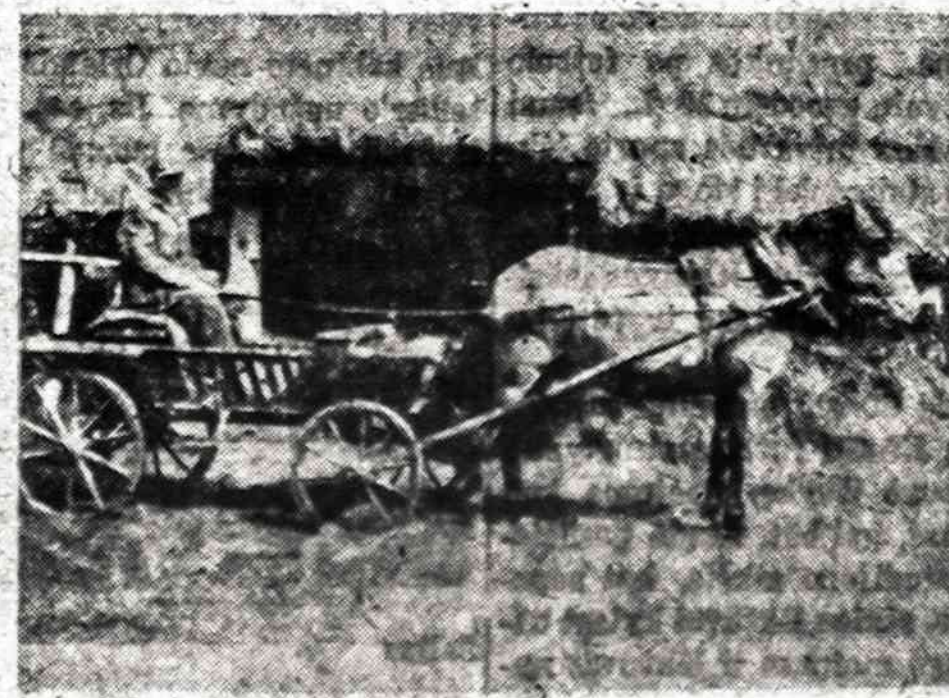
za ir, dargi poezija), kur niekinama krikščionybė ir siu-
loma mums grįžti į Beržinskio Klausučio religiją — tai
į pagonybės prietarus, iš kurių kaip visi galvojantieji
žmonės sako: net ir pavėliuotai mūsų tauta prieš šim-
tus metų buvo išvesta.

e) Būdamas krikščioniu — kataliku, Vytautas Didysis saugojo reliģinī autoritētā, ypač Bažnyčios Galva-popiežiu, net ir buvusī jām neteisingā, tuom tarpu kai mūsū kunigū ir vienuoliū spauda reiškiasi popiežiaus ižeidinėjimu ir tuo pačiu reliģinio autoriteto grovimu. Argi ne taip darė Tėvū Marijonų "Draugas" po Helsinkio konferencijos? Ir dar, žiūrėkit, jie drįsta kaltinti "Naujienas", kad jos esančios "bedieviškos", katalikams neskaitytinos.. Protestas tiems lietuviškiems kryžiuočiams!

VI. — Kriščiōniškas atlaidumas ir nataikavimas bļogijai

Vytautas Didysis, kaip matome, buvo didelio krikščioniško atlaidumo. Gal ir mums reikėtų tokiems būt. Tikta! kartais tas pernelyg didelis atlaidumas gali būti kartų ir pataikavimas blogiui. Taip mūsųose jau yra ir nekarta buvę. Tik prisiminkime, kaip žiauriai Tėvų Pransiškonų "Darbininkas" nuskraudė žymų mūsų katalikų veikėją, didžiausio pasaulyje gydytojų profesinio žurnalo redaktorių Dr. Zenoną Danilevičių, apskelbdamas jį bepročiu. Jei daktaras būtų dėl to ta laikraštį apskundęs valstybės tesimui, tai Tėvai Pranciškonai būtų visam laikui pamokyti, kaip reikia būti atsargiems su asmens garbe. Ir čia Dr. Z. Danilevičiaus krikščioniškas atlaidumas, kaip matome, tų dvasinių tėvelių išnaudotas piktam, nes ir po to tęsiasi tén asmenų įžeidinėjimas. Tas pats ir su "Tėvų Marijonų "Draugu". Tik paskaitykite ten neseniai paskelbtą "teisingą" Ramojaus žinią apie "užpuolimą" kunigo bažnyčioje prie altoriaus Jėzuitų centre. Sako, kad nuskraustėji kels dėl to būtų teismas. Nors tai ir nėra malonu, bet gal gi tikrai reikėtų. Tokius reikia pamokyt. Patys skelbia aiškiausią netiesą, melą, kitus šmeižia, išsigaivodami ar savaip nuspalvindami faktus, o kai nuskaustieji prašo tuos melus atšaukti, tai redaktorius jų prašymą atmeta.

Argi galima tikiems atleisti? Toks atleidimas būtų jau nei nekrikščioniškas, nes tai būtų, pataikavimas blogiui. Su visokeriopu blogiu reikia kovoti. Kiekvienam garbingam žmogui savo asmens garbę reikia ginti. Kas kovoja su blogiu, kad ir savo asmeninį interesą gindamas, tas ginia ir visuomeninę tvarką. Ne pasmerkimas, o visu padėka ir pasveikinimas jiems!

RAŠYTOJAS KRALIKAUŠKAS VILNIUJ IESKOJO MAŽVYDO KALĖJIMO

(Tėsinys)

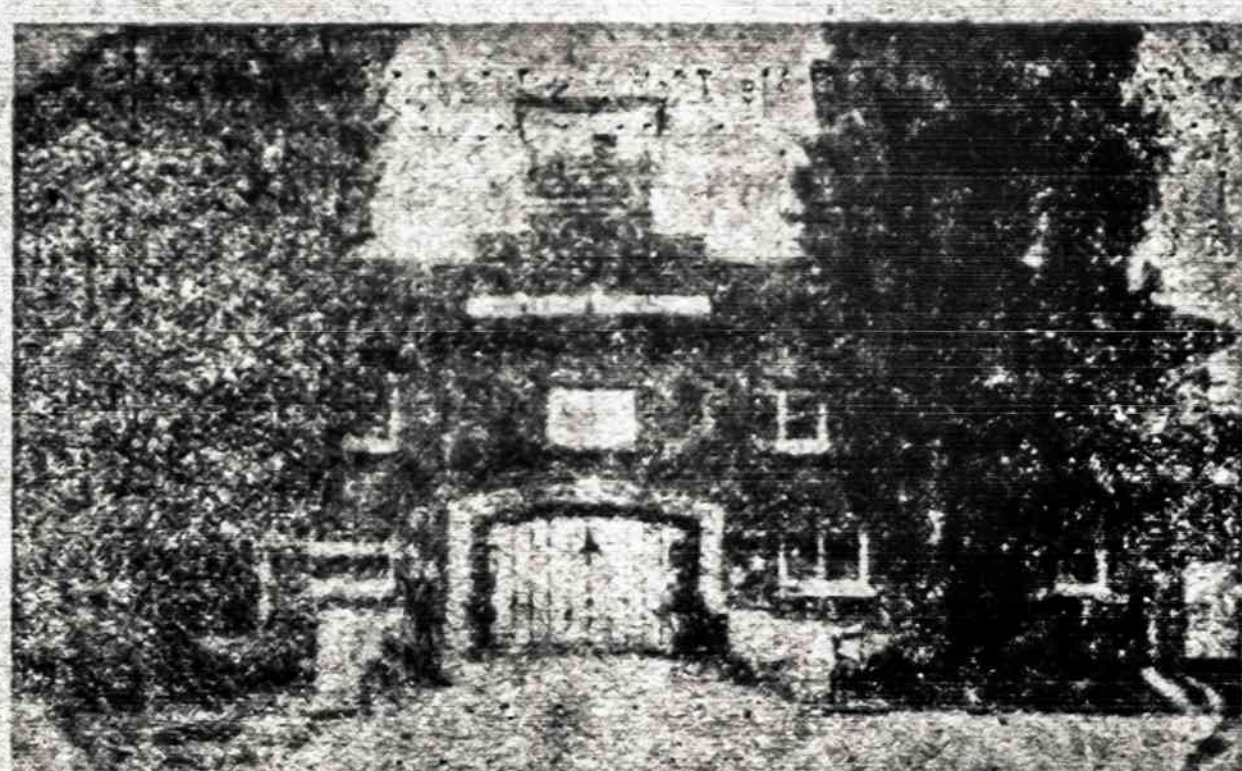
Ir tik šeštadienio vėlyvą vakarą mus pajudino iš tos, atrodo, begalinės statikos. Vėžė bilietų, biurą į stolį, ir šiaip taip, lyg skruzdėlės, susitempė į vagoną. Pagaliau mus išvežė į Vilnių... traukiniu! O visų iš anksto sumokėta už kelionę lėktuvu (V. Bačėnui Torontui).

Iš Maskvos į Vilnių traukiniu — bene dvyliką valandų. Kupėjai su trimis simpatinomis, bet vos truputį toj saulės tesupajūžė. Nei persirengsi, nei poilsėlis tarp lagaminų ir trijų moterų, išbuvęs nuo ketvirtadienio pavakarės be miego, įtampoj bei netikrumo. Emė darytis negera, "ledėka" ir vis blogėjo. Nuskubėjęs iš vietos, "važiavau į Rygą". Sugrįžau į kupę, bet netrukus išvyti. Ir "važiavau į Rygą" antrakart. Nusilpęs ir jaug bijodamas, kad galū nebesupėti, negrįžau į kupę, o stovėjau atsiremęs į langą koridorių, kančioj, rūščioj vienatij. Pagaliau išvyti "važiavau į Rygą" trečiakart: ilgai, siaurai ir sopulingai. Tokie baisūs skausmai galvoj ir krūtinių, taip permirkau prakaitu, jog atrodė jau galas man! Viena iš trijų kupėje (hamiltonietė, buvusi mokytoja), matyt, pastebėjus kad man kančios negero atsitikė, išėjo koridorių, nuskubėjo pas draugę ir atnešė kažkokių vaistų. Liovėsi tūpinti, darėsi iš lėto lengviau, bet vis plyšo iš skausmo galva ir krūtynės. Mano laimė, kaip tik tanakt ir tame pačiame vagone važiuojo Australijos lietuvis, Perto universiteto profesorius Z. BUDRIKIS. Anksčiau ryšį jis man davė kažkokių stebuklingų pilulių. Vieną nurišęs, netrukus pasijutau esąs suvis bejokio skauhmo: kadangi Maskvoj vieną iš nu-

nei krūtinių, nei galvoj — kažkoks laimingas nulis. Labai gaila — neįsidėmėjau ir neįsirašiau tų vaistų vardo: ant rajų piliulės, užuot į kišenę įdėjęs, nuo skausmo apdūjęs, tur būt, ten pamėčiau...

Tai buvo klaidi naktis ir kelionė tuo traukiniu. Ji man primena vieną tuoj po karo Vokietijoje. Bet anos jaug per trisdešimt metų ne sapne ne sykio nebuvau susapnavęs... Atsivėpiau sekmadienį tik prieš vidurdienį Vilniuje, "Gintaro" viešbutyje. Valgykla — ta pati, skoninga; padavėjai — vyriškiai ir labai mandagūs; maisto — nors vis gražiosios duosės, geras ir skanus — jau aiškiai mažesnis pasirinkimas (įvairumas) ir daug taupesni daviniai (ypač mėsos). Ko pernai nebuvo (ar nepastebėjau) — tai alus vardu "Tauras". Negreit mūsų planetoj rastum tokį alų, kuris prilygtų "Taurui"...

Bet ir vėl rūpestis: jeigu mus gabens į Maskvą lapkričio 10 d. jau belikę Vilniuje pabūti trys dienelės. O antradienį vėl į Kauną: tai jau tik dvi. Be to, ryt (pirmdienį, lapkričio 8) uždaryta visos įstaigos, knygynai, bibliotekos, krautuvės — viskas. Pirmdienį šventą, antradienį Kauną, o trečiadienį — jau Maskvą! Tai kada, kur ir ką čia belaimėsi savo planuojamam romanui? 1975 m. birželio pradžioj "Martynui Mažvydui Vilniuje" praleidau specialiai dvi dienas. Atsirašęs ekskursijos vadovą, rinkau medžiagą vienas pats nuo ryto iki vakaro net ir be pietų. Ogi iš kur šikart bent vieną dieną? Emėm prašyti vadovę gal paveiktą kad būtų leista paą nurišęs, netrukus pasijutau esąs suvis bejokio skauhmo: kadangi Maskvoj vieną iš nu-

Dachau mieste Vokietijos nacių pastatytos stovyklos vartai ir išorės vaizdas. Pro šiuos vartus įvesti gyvi iš stovyklos neišėjo. Į Dachau stovyklą vežami žmonės žinojo savo likimą. Už šių vartų stovėjo trejos kartuvės, vieta žmonėms šaudyti, nuodijimo kambariai ir 12 krosnių nužudytiesiems deginti.

ALTOS INFORMACIJA

ALTOS valdybos posėdis

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba gruodžio 15 d. savo būstinėje Chicagoje buvo sušaukusi posėdį, kuriame buvo baigtos redaguoti suvažiavimo rezoliucijos, pertektos iš Washingtono informacijos apie Brazilskų, svarstytas Vasario 16 minėjimo klausimas, aptarti darbai artėjant Belgrado konferencijai, nutarta pasiųsti laiška lietuvių jėgų vadovų, bei dėl rodymo filmų iš Lietuvos, apspardytas lietuvių demokratų klubų sąjungos priėmimas į ALTą, aptartas do-

matytų dviejų esame jau atbuvę. Atrodė, vadovė suvis prietaria ir mus atjaunčia: kone ji keičia, jog taip ir bus. Deja, trečiadienį staiga sužinojome: susiruošti, tuoj į busą ir aerodrome kone ristiomis į lėktuvą. Nebuvo kada ir kur nei giminėms "Sudie!" pasakviti, nei pabučiuoti, nei bent ranka paspausti. Gi ju vėl visu tikrai nebepamatsiu. O greičiausiai jaugsi su visais atsiskvriau visiems laikams! Tai kažkas baisaus ir žiauraus! Ir niekaip negaliu suvokti: kodėl? Kaingitai, TIESIOG LAIDOTUVIS, KAS ATSIŠKYRIMAS! Kai brangųjį laidoji skausmas tavo vieno: laidojamas, tur būt, jau ničnieko nebejaucia. Skausmas, gėla ar siaubas — vistiek vienos tik pusės: gyvosios. Gi šiuosv dar gyvos abi pusės: ir niekad niekas nesužinos katriems buvo siaubingiau...

(Pabaiga)

kumentinės medžiagos rinkimą apie žydų gelbėjimą Lietuvoje bei atitinkamos brošiūros paruošimą, T. Blinštrubas paimformavo apie savo pasibėjimus su Vliko ryšininku.

Posėdžiui vadovavo pirm. dr. K. Bobelis, dalyvavo: T. Blinštrubas, dr. K. Sidlauskas, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis, kun. A. Stasys, A. Pakalniškis, E. Smilgys, O. Barsketytė, P. Bučas, T. Kuzienė, J. Pakalka, E. Vilimaitė, I. Blinštrubas ir kun. J. Prunskis.

ALTOS raštas jėgų tams

Amerikos Lietuvių Tarybos posėdyje nutarus, pirmininkas dr. Kazys Bobelis pasiuntė raštą lietuvių jėgų provinciolei kun. G. Kijauskui. Rašte pa žymini jėgų ir Jaunimo Centro Chicagoje nuopelnai lietuvių, bet taip pat atkreipiamas dėmesys, kad Jaunimo Centre rodomas okupanto kontroleje pagamintų filmų yra surištas su daugeliu negero ir prašoma ateityje neleisti tam panaudoti Jaunimo Centro, patriotų lietuvių lėšomis sukurtą.

Liudijimai apie žydų gelbėjimą nacių okupacijoje

JAV spaudoje kaskart plačiau rašoma apie žydų tragediją Lietuvoje nacių okupacijos metu. Inkriminuojant keletą pavienių asmenų, drauge neįsivaizduojama šėslis visai tautai. Tikrumoje lietuvių, rizikuodami savo laisve ir gyvybe, daug nusipelnė gelbėdami žydus nuo nacių. Rei-

Kadangi oras pasitaikė labai judina. Atrodo, kad šis klaugraužas, tai svečių apturėjimas sūniam sunkiau užguls naujai išnet ir iš tolimesnių miestų: rinktą prez. Carterį ir jo administraciją.

Federalinės energijos administracijos surinkta statistika rodo, kad milijonai statinių užsienietiškos alyvos kasdien atplaukia į JAV. Sunaudotos Amerikos vidaus rinkoje alyvos 42% perkama užsienyje. Sekančiais metais jos jau reikės iš užsienio įsivežti nemažiau 45%. Ir taip metai iš metų Amerika vis daugiau energijos atžvilgiu tampa priklausoma nuo užsienio.

Punktualiai, nustatytu laiku, ponas Zukauskas pradėjo programą. Virš pusantros valandos užsitęsusi programa tiek sužavėjo publiką, tiek jam plojo, kad nenorėjo paleisti nuo scenos.

Dayton'o o lietuvių nuosirdžiai dėkoja ponui Vitaliui Zukauskui ir šio vakaro iniciatoriui, kultūros komiteto pirmininkui Petriui Žiaukui, už tokią gražią ir linksną programą, kurios mes ilgai neužmiršime.

L. Markevičiūtė-Alvarado

Ateitininkų Kongresas Clevelande

Ateitininkijos 65 metų istorijoje IX-sis jos kongresas įvyks 1977 m. rugsėjo 1-4 dienomis — Darbo dienos savaitgalį Clevelande.

Kongreso pagrindinė mintis — Gyvyje dvasia: dvasinio atsinaujinimo pagrindas, kovojanti Lietuva, ateitininkai ir lietuvių kultūros puoselėjimas.

Numatomos moksleivių, studentų ir sendraugių atskiros konferencijos. Susipažinimo vakaras, iškilmingos pamaldos, specialiai kongresui užsakyta dramos pastatymas, meno paroda, banketas sudarys didelę kongreso programos dalį. Kongresas vyks Bond Court viešbutyje, 777 St. Clair Ave, Clevelando mieste centre.

Energijos krizė

Iždo sekr. Simon'as sako, jog didžiausia Amerikos vyriausybės klaida yra ta, kad ji negali teigiamai išsprendi energijos bei siartinančią krizę. Tiekios minties ir panašius pareiškimus dažnai pareiškia Kongresas, Baltieji rūmai ir daugelis administracijos pareigūnų bei komisijų, kuriais metais iškelia energijos klausimą ir vėl jį idėję į statčius pasisinko didelį būrys publikos. miršta iki reikalas vėl jo nepa-

judina. Atrodo, kad šis klaugraužas, tai svečių apturėjimas sūniam sunkiau užguls naujai išnet ir iš tolimesnių miestų: rinktą prez. Carterį ir jo administraciją.

Federalinės energijos administracijos surinkta statistika rodo, kad milijonai statinių užsienietiškos alyvos kasdien atplaukia į JAV. Sunaudotos Amerikos vidaus rinkoje alyvos 42% perkama užsienyje. Sekančiais metais jos jau reikės iš užsienio įsivežti nemažiau 45%. Ir taip metai iš metų Amerika vis daugiau energijos atžvilgiu tampa priklausoma nuo užsienio.

Amerikos užsienio prekybos balansas kiekvienais metais suvedamas su nuostoliais ir didėne tų nuostolių dalis tenka užsienietiškai alyvai. 1970 m. už alyvą užsieniu buvo sumokėta 3 bil. dol. gr 1976 m. jau 35 bil. dol., o kiek bilijonų dolerių reikės sumokėti sekantiems metais, pakėlus alyvos kainą 10% ir svarbiausia, kad jos kaina ateityje vis didės?

Tai situacija, kuri sutiks įžengiant į Baltuosius Rūmus prez. Carterį. "Tai gyvenimo pajauka," — pasak vieno Alyvos instituto pareigūno, — kad mes baldsuodami naudojames politine laisve, bet tuo pačiu vis daugiau netenkame ekonominės laisvės. Mes vis daugiau tampame priklausomi alyvą išvežantiems šalims ir jų trustui OPECui".

Laike politinės kampanijos Carteris sakė: "Jei arabai vėl paskelbtų alyvos embargo — išvežimo draudimą, aš paspaudčiau juos ne militariškai, bet ekonomiškai. Nepasijusčiau jiems ginklų, atsarginių dalių, vamzdžių, alyvos šaltiniams grėžti mašinų. Nieko..."

Skamba drastiškai, bet ką tas reiškia. Arabai iš viso iš JAV įsiveža tik 18% reikiamų gaminių. Jei ekonominis boikotas įvyktų, Amerikos aliantai džiaugdamiesi aprūpintu arabus. Antra vertus, arabams tik pakaktų sumažinti žemės alyvos produkciją 10%, kaip staiga pradėtų kilti visame pasaulyje kainos stailgiai padidėtų infliacija, neišskiriant nei Amerikos.

Kaip JAV ekonominiai žurnalai rašo, prez. Carteris ir net kongresas nedaug laiko turi energijos klausimui išsprendi, priešingai, labai mažai. V.Pr.

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE

LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ūKIO SVETIMAS. Studija išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dvieju daliais: Žemės ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Tę liūdnas lietuvių tautos likimas nebūti sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūti sugriovęs gražiai išaugusiu ir suklestėjusiu Lietuvos politiniu ekonominiu ir kultūriniu laimėjimu šandiena. drąsiai galima sakyti: lietuvių tauta galėtų didžiuliais ir džiugiančiais žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkio atrodė tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (98,12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išlaikyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvo ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus hrant absoliučiai lietuvių daugumai, vna kadangi knyga su tokiu meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjęs skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — mylimai tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kaina tik \$5.00. Gaunama Naujuose.

Čeki arba Money Order siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608
Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 pal. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus paslūstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atpausindint ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti pastutinių 80 (1890-1950) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 pal. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagoje atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, ju suorganizuotos šalpos draugijos statybos bažnyčios, ištęgti laikraščiai, kurie viso buvo 121. 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikišku, socialistiniu, laisvamanišku ir kitu organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašom parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA DRAUGIJOS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujanas galima gauti puikią knygą, kurios omos bet koks knygos meilės ar laimėjimas.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRITAME. Idomūs jaunu dienų atsiminimai ir įvairių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas 367 pal. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAITYJE. Netolimų įvairių prisiminimų ir laiko įvairių lietuvių ir Vokietijoje aprašymai, suskirstyti į 12 dalių, 206 pal., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražūs viršeliai. 336 pal. Kaina \$8.00. Minkštasis viršelis \$5.00.

Prof. Vaclo. Biržika, SENUJŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis. 208 pal. Irlita — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00. II dalis. 225 pal. Irlita — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamsauskas, LIETUVIEKAS PAMARYS. Pakalniškis ir Jachnons apskritimė su idomiais aprašymais, iliustracijomis ir dokumentacija. 334 pal. kaina \$6.

P. Kesiūnas, TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ. Trifu dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapių. Kaina \$3.

Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 pal.

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. biografinis bročiui 223 puslapiai

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-4100

Ilgamelio BALFO pirmininko, prelado J. B. KONCIAUS knyga

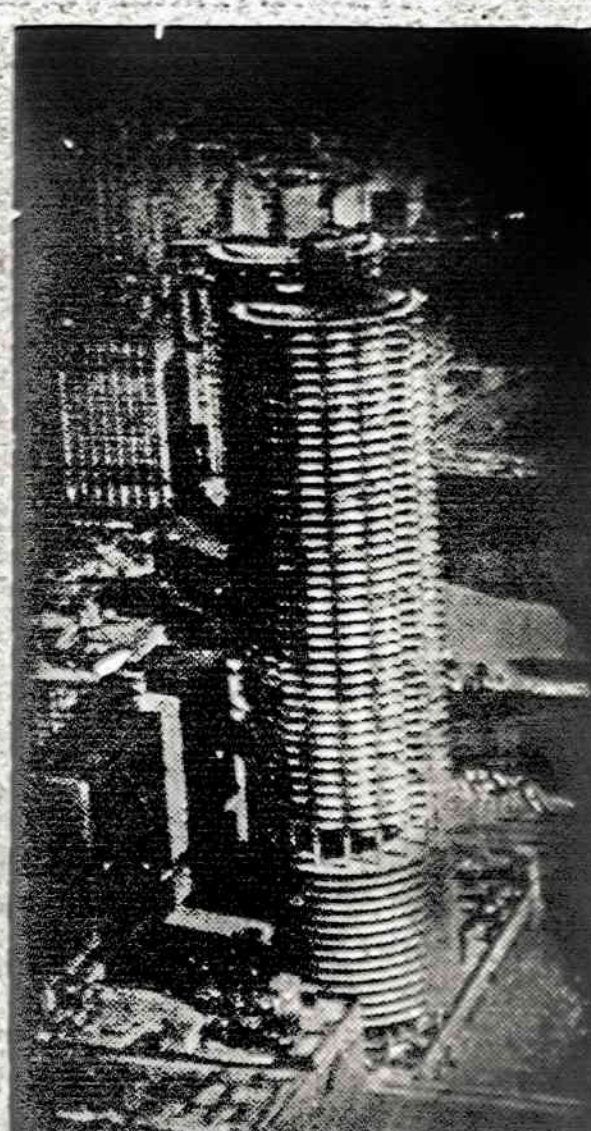
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietis viršeliai \$4.00, minkštai — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, stuntusiam stuntinius Vokietijoje ir kitas tremties vietas. Knygą paslūsimė adresatui, jei prisijusite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Istęgti 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istęgtos pietros kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. 4th Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 4-1408
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$28.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$32.00
pusei metų	\$17.00
trims mėnesiams	\$9.00
viename mėnesiui	\$3.50
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Apgailestauja, bet nieko nedaro

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas New Yorke leidžia Eltos Informaciją. Bėdrai paėmus, tame biuletenyje skelbiamos žinios apie VLIKŲ atliekamą darbą ir ruošiamus planus. Kai konkretūs darbai nepaaiškinami, tai leidžiamos vienos lietuviškos grupės propagandinės žinios. Būtu gražiau, kad šis biuletenis prisilaikytų visų VLIKŲ dirbančių grupių tolerancijos ir nefavorizuotų vienos grupės abejotinų pagyrų.

Paskutiniame Eltos biuletenio numeryje yra kelios VLIKŲ konferencijų sveikintųjų atstovų kalbos. Mus pasiekusios žinios sako, kad Washingtono buvo visa eilė atstovų įvairių politinių grupių, bet paskutiniame numeryje atspausdinta tik Jono Kavaliūno ir Aušros Zerros sveikinimai, tarytum kitiems politinių grupių atstovams, nuvažiavus į Washingtoną, sostinės oras būtų užkims burnas. Žinome, kad tokie atstovai buvo Washingtono, dalyvavo konferencijoje, bet ELTOS redaktorius nepasizymėjo jų vardų ir negali pranešti, kas iš tikrųjų toje konferencijoje įvyko.

Amerikos lietuviai visą laiką labai atidžiai sekė VLIKŲ pasitarimus. Dar daugiau dėmesio buvo kreipiamas į paskelbtus nutarimus. Tuo tarpu platesnioji visuomenė konferencijos eigos ir aptartų dalykų dar nežino, nes platesni lietuvių sluoksniai neinformuoti. Kad turėtų bent dalinį vaizdą, vykusį toje konferencijoje, pateisime Eltos biuletenyje atspausdintą visą Jono Kavaliūno, minėtame pasitarime atstovavusio Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kalbą.

Kavaliūnas sveikinimo kalboje pareiškė, kad laisvinimo darbo padėtis ir sąlygos yra pasunkėjusios, bet vis dėlto pats pirmiausias uždavinys esąs "visas mūsų jėgas bei pastangas sujungti." Jis neaiškina, kaip jas sujungti ir kodėl jos iki šio meto nesujungtos, bet tuojau nuo "sujungti", kitame sakinyje jis jau kalba apie reikalą "jas derinti." Tokiai išvadai padaryti jis kalba apie VLIKŲ paskelbtą pareiškimą ir praeitais metais Amerikos Lietuvių Bendruomenės padarytą nutarimą bendradarbiauti su VLIKU. Nenurodo kitų priežasčių, tas pats ponas jau šitaip sveikina Vliko atstovus:

"Tačiau reikia vistiek pastebėti mums visiems

žinomą faktą, kad Amerikoje Lietuvos laisvinimo veikla nėra darni ir vieninga. Vienybės žodis, tiesa, gausiai linksnuojamas, bet jai įgyvendinti reikia gražinti tam žodžiui pirmąją prasmę. Natūralu, kad yra nuomonių ir veiksmų įvairumas, bet kito nuomonei priimti reikia jau meilės tiek artimui, tiek reikalui, dėl kurio dirbame. Kaip valstybei sukurti reikia kiekvienam piliečiui paaukoti dalį savo teisių, taip ir valstybei atstatyti reikia meilės dvasios paaukoti bent dalį savojo aš, palenkti savuosius interesus ar ambicijas bendradarbiauti, jei sakome ir nuosirdžiai tikime, kad dėl Lietuvos dirbame. Argi taip sunku, pav., mūsų žygius kad ir šios sostinės įstaigose suderinti, argi taip sunku bei tikrai neįmanoma tam tikrais ryškesniais momentais pagrindinių darbo veiksmų atstovams padaryti visiems kartu bendrą pareiškimą visų lietuvių vardu?" (ELTOS informacija, gr. 14d. 198 psl.)

Aiškus daiktas, kad nebūtų taip sunku lietuvių žygius suderinti sostinės įstaigose ir dar lengviau būtų pasirašyti visų lietuvių vardu bendrą pareiškimą. Reikia vieno menko dalykėlio: reikia tuos žygius derinti ir reikia kartu dirbti. Jeigu vietoj derinimo, mes kuolus kamšiosime, ir jeigu vietoje bendro darbo, mes tikrai bendrus pareiškimus pasirašinsime, tai naudos lietuviams iš to nebus.

Kada Amerikos Lietuvių Taryba buvo baigianti ruošti pasimatymą Baltuose Rūmuose su prezidentu Niksonu, tai šiaandieniai "derintojai" tada kuolus kamšiojo ir minėtą pasimatymą išardė. Kada Amerikos Lietuvių Taryba įtikino kongreso ir senato atstovus pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimą prie Sovietų Sąjungos, tai nori, kad ir "derintojams" būtų leista pasirašyti bendrą pareiškimą visų lietuvių vardu. Visi lietuviai rado bendrą kalbą, visi apsiūnė į vieną galingą organizaciją, visi pajėgė nulausti ambicijas ir dirbti bendrą Lietuvos laisvinimo darbą, tuo tarpu privilegijuotieji bendro darbo dirbti nenori. Kai pats sunkiausias darbas jau atliktas, tai jie nori pasirašyti po bendrą pareiškimą.

Pirma negu pasirašyti, turime išgirsti iš Pasaulio Lietuvių bendruomenės įtakingų vadovų įsakymą Amerikos Lietuvių bendruomenės vadovybei, kad jie nekam šiotų kuolių į vedamą darbą ir sutikti, kaip ir visos kitos Amerikos lietuvių organizacijos kartu dirbti. Jeigu PLB nepajėgia tokio įsakymo duoti, jeigu naujai išrinktas Gečys tokio įsakymo neklausys, tai tada yra tuščios visos kalbos. Tas Kavaliūno apgailestavimas bus panašus į krokodilo ašaras, kurios jam liejasi, kai jis koki kiaušį padaro.

Brežnevas savo laikų įtikino prezidentą Niksoną suorganizuoti astronautų ir kosmonautų susitikimą erdvėje. Jis buvo du metu organizuojamas. Abiejų kraštų geriausieji astronautai susitiko ir pasisveikino. Amerikiečiai atliko patį sunkiausią darbą, jie skolino rusams reikalingas dalis susitikimui, jie ykile išvyko kosmonautus iš savo sėdynių, bet sovietų valdžia iš to susitikimo padarė didžiausią propagandos programą. Ji įtikino Rusijos gyventojus, kad sovietų kosmonautai yra tokie geri kaip ir amerikiečiai. Ji įtikino klausytojus, kad ir rusų priemonės pakilti į erdvę yra tokios geros, kaip ir amerikiečių. Tiktai jie negalėjo pasakyti, kodėl rusai kosmonautai nepasiekė Mėnulio ir nesugrįžo į Žemę. Jie parodė amerikiečiams, koki silpni yra sovietiniai įrankiai ir koki primyviški yra sovietų skaičiavimo metodai. Kol rusai neišmoks elektroniskai laiko skaičiuoti erdvėje, kimų.

JUDO "ISDAVYSTĖS KELIU"

Tautos išgamos knygos recenzija

"Isdavystės keliu" — tokia antraštė 1976 m. pavergtų Lietuvos išleista knyga (263 psl.). Jos tikslas — suniekinėti lietuvių, siekiančius Lietuvos laisvės, didžiausią neapykantą nukreiptą Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui — Vilkui ir kitoms lietuvių organizacijoms, nes, pagal komunistų išmintį, visas tas organizacijas jungia — savo tautos išdavimas.

Vargšas knygos autorius sako, kad dėl tam tikrų priežasčių negalėjęs tikrąją savo pavardę pasirašyti. Mat, jam, kaip jis sakosi, ilgą laiką tekė dalyvauti aprašomose pyktose, gauti informacinę medžiagą "iš pirmųjų rankų". Tai gi, kaip ten bebūtų, dėl tam tikrų priežasčių, knygos autorių pavadinsiu Ivanu Deksnys. Tai pilnai charakterizuoja knygos autoriaus asmenybę, kaip Lietuvos pavergėjams pasidavėliu lietuvių. Jis gėdinasi tokiais savo nieksingais darbais viešai paskelbti savo tikrą pavardę. Bet už tai vyresnis brolis, tokį lietuvių — tapusi maskobėrnių pagerbia ir gerą honorarą sumoka, o tokiai žmogystai, kai mūsų minimas Ivanas Deksnys, kuris savo "mizerią dūšią" pavergėjui padavė, Lietuvos reikalai jam nerūpi, todėl jis ir ėmėsi tokio nieksingo darbo prieš lietuvius. Ka gi pat

tai susitikimai erdvėje yra tik rusams naudingi.

Kol kavaliūnai ir gečiai neišmoks bendro darbo dirbti, tai nėra jokios prasmės pasirašinėti bendrą pareiškimą.

Lietuvai laisvės atgavimui. Kada lietuviai, gyvenantys svetur, kelia pavergėjo varomus Lietuvos skriaudas, reikalauja savo tautai laisvės — pavergėjas negali savo aukas taip greit suvokti. Kartais ir plėšrus žvėris dėl žmonių šaukimo savo auką palieka.

Toliau tas Ivanas rėdo, kad vargšas išleista daugybė memuarų, kurių autoriai būvę smetaminės Lietuvos generolai, kariniai, aukšto rango valdininkai ir įvairių organizacijų veikėjai. Bet ir čia vilkas neiškenčia nestaugęs: "Visi jie, kaip vorai, puola, eda viens kitą". Čia tenka Ivanui D. pasakyti tik tiek, nors jie puola ir eda viens kitą, bet nesuėda. Jei taip būtų Rusijoje, tai tikrai juos suėstų šlovingoji komunistų partija, kalejimai psichiatriškos ligoninės ir tokie rusų tarnai kaip Ivanas Deksnys.

Knygos autorius pasirinko savo knygai pavadinimą "Isdavystės keliu" kuris charakterizuoja jo darbą, kaip jis, pasisamdęs rusams, ilgą laiką tarp padėgusių lietuvių dirbo lietuvių tautos išdavystės darbu — rinko žinias apie lietuvių, besirūpinančius Lietuvos laisvės reikais ir jas perdavinėjo Lietuvos pavergėjams rusams. Tikrai tas judas ejo Lietuvos išdavystės keliu — padėjo pavergėjui naikinti lietuvius.

Lietuvių rūpinimasis atgavimu laisvės Lietuvai, Ivanas Deksnys vadina Lietuvos išdavimu. Visos lietuvių politinės organizacijos jungia laisvės siekimą Lietuvai, noras atsikratyti Lietuvos pavergėjo — komunistų Rusijos jungio. Bet pagal tą rusų samdinį, siekimas šitų tikslų yra eijimas išdavystės keliu. Turėta tie patys Lietuvos pavergėjai susirūpinti savo samdinių ir kuriam laikui nugalėti ir į psichiatrinę ligoninę, gal tuomet skirti, kas rūpinasi Lietuvos laisve ir kas eina Lietuvos išdavystės keliu.

Knygos autorius pyksta, kad lietuviai per mažai dalyvavo antitilinerinė kovoj. Bet jis turėtų lietuvius pagirti, kad karui pradedant jie aktyviai vijo rusus iš Lietuvos. Kalbedamas apie Lietuvos prieškarinį politinį gyvenimą, kaltina lietuvius už bendradarbiavimą su vokiečiais, ypač kaltina voldemarininkus ir fašistiskai nusiteikusias kariūnus, kad jų visų nusistatymas prieš komunizmą. Ne ir pradeda niekinti Lietuvos įgaliotinį ministrą pulk. K. Skirpą, majorą J. Pyragių, pulk. letn. J. Naraką, pulk. J. Bačkį ir visus kitus. O jų didžiausias nusikaltimas, kad jie netarnavo Maskvai.

(Bus daugiau)

ANDRIUS MIRONAS MIRTIES SLĖNIS

Praktiškos keliautojo pastabėlės ir įspūdžiai

Kadaise (o, Viešpatie! jau prieš 22 metus!) esu rašęs apie kelionę iš Čikagos į Los Angeles ir "Naujienuos" atspausdino šį aprašymą atkarpoje, kurią vėliau išsikirpęs pasidariau storą sąsiuvinį. Kartais pavartau ir nusišypsau — prieš akis atsistoja anų laikų pirmieji mano žingsniai, bandant apkeliauti šį kraštą. Dabar jau esu lankęsis arba bent pervaziavęs visas kontinentines JAV valstijas. Tai pavyko atlikti, įvykdžius dar tris keliones: vieną 1956 metais į Floridą; kitą 1958 metais dar kartą į Kaliforniją, neskaitant jau sekanciais metais nuvykimo ten apsigyventi ir trečiąją — jau iš Los Angeles į visas likusias neapplanckytas rytines valstijas. Tai buvo 1962 metais rudenį.

Dar dvi atskiros ir labai įdomios mano kelionės buvo atliktos 1967 m. į Kanadą pagal Pacifiko pajūrį ir 1972 m. į Floridą. Visose šiose kelionėse mane lydėdavo žmona kuri pradėjusi bijoti tolimų kelionių ir nežinomus kraštus, bet dabar jau įpratę ir lengvai prisitaikę, pamėgusi beveik tūlimesnę gyvenimą. Tik visada nuddžiungia sugrįžusį namo...

Visos šios kelionės, išskyrus pačią pirmąją, niekur nebuvo aprašytos. Galia, bet jas nebeteks aprašinėti, nes niekam neįdomu skaityti prieš 15-20 metų aprašymus aplinkėms bei keliams. Šiame rašinyje gal teks bent trumpai apie kai kurias vietas užsiminti.

Kiza

poilsio tuostą, kuriame dabar gyvename, mane, susirado Nepriklausomos Lietuvos laikų sporto veteranas bei kolega, bendros kalėjimo kameros Kaune vokiečių okupacijos laikais), drągas K. Brazauskas. Iš jaunystės valge duoną kaip metrompažas-laužytojas spausdavė, o pateko vėligi naciams už popirdžio laikraščius ir atsisaukimo spausdintu. Taigi, kaip būvęs linotipininkas, mane su Kazimieru rėdė dar ir bendras amatas. Brazauską pažįstantieji iš Lietuvos laikų sporto draugai jį vadina sutrupinta pravartė — Kiza; kažkas bendro paimta iš vardo ir pavardės sąskambio. Toliau šiame rašinyje taip jį ir vadinsiu.

Dabar Kiza jau gyvenimo saulėleidžio riteris, baigęs savo spausdintinko karjerą "Darbininko" ir kitų Brooklynio švietimo įstaigų centre. Buvo patekęs į žiaurias nacių karelio sąlygas ir vos išvengė mirties Dachau koncentracijos lageryje. Karo pabaigoje išlaikė, pateko į Prancūziją, kur vertėsi futbolo treniruo ir amatu ir buvo priverstas išmokyti ne tik tos karalių ir kardinolų šnektos, bet ir prašmatniųjų prancūziškosios virtuvės paslapčių. Dabar Kiza mėgsta savo draugus pavaistinti jo paties gaminamais: prancūziškais, šveicariškais (iš žmonos išmoktais) ir kitokiais patiekalais. Tačiau niekad nesisvertė ir nenori gaminti maistą kaip profesionalinis virėjas.

Jis ypač gerbia gėrų vynus. Tačiau čia ir yra didelis skirtumas mūsų tarp, nes vynų nemėgstu, tik ne dėl to, kad negalėčiau jų gerti o grynai sveikatos sumetimais o ir metilo alkoholis nelimpa prie mano "dūšios". Todėl prie prancūziškos virtuvės gaminių manęs pavaišėjimas jam yra didelis apsigyvimas. Ir to plius maždaug 40 metų žmonių gyvenimą.

lyti tokio pat dydžio kurio nors kilnaus prancūziško gėrimelio jo vadiname "konjakėliu".

Su savo žmona Simone Kiza labai mėgsta keliauti, ypač laivais plaukiooti. Juodu jau yra aplankę daug užsienio kraštų, bet Amerikos žemyno dar gerai nėra matę ir daug kur nėra buvę. Todėl mudu sutarėme, kad aš jam parodysiu bent kai kurias šio krašto grožybes tarp jo skridimų į Europą ar Lotynų kraštus ir tarp pasivažinėjimų Pacifiko linkusniais laivais. Kai ko ir aš pats pdač nėsu matęs todėl, pasinaudodami šio pavasario pradžią ir maloniū oru, nutarėme atsilankyti dar ir mano nematytame Mirties Slėnyje.

Kada važiuoti?

Reikia pažymėti, kad norint pamatyti Mirties Slėnį (Death Valley) reikia parinkti laiką žiemos mėnesiais (tarp spalio ir kovo-balandžio), nes vasaros karščių metu šis Tautinis Paminklas (toliau sutrumpintai vadinsiu inicialais T. P.) neįmanoma lankyti dėl nepaprastai didelių karščių. Šioje dykumoje karštis pavėsyje pasiekia kartais 194°F. o saulės atokaitoje karte ligi 200°F. Todėl savo kelionei mes parinkome kovo mėnesio antrąją pusę.

Mirties Slėnis yra žemuma Inyo apskrities kalnyuose, Kalifornijoje, prie pat pietų-rytų pasienio su Nevados valstybe, tarp Panamint ir Funeral kalnagūbrių. Vidurinė slėnio dalis nusmukusi žemiau jūros lygio vietomis ligi 282 pėdų (86 metrai). Tai pati žemiausioji šiaurės Amerikos žemyno vieta. Mirties Slėnis nusitęsia apie 100 mylių iš šiaurės į pietus, o

Pats slėnis palėpėnui žemės drebejimų ir pasikeitimų pasekmėje, atsirado maždaug prieš 70 milijonų metų, prasidėjus mūsų planetos paviršiaus formavimuisi. Tada Mirties Slėnis atrodė visiškai kitoks, kaip sprendžia mokslininkai, ir tik aplinkiniams kalnams iškilus, susidarė dabartinis dugnas. Klimatui darantis vis karštesniam, ežerai ir apės išdžiūvo, paliko tik druskos sluoksnis ir purvo plotus. Nors Mirties Slėnio kalnai, geologiškai kalbant, yra palyginamai jauni, bet tuos kalnus sudarančios uolos yra nepaprastai senos ir siekia 510 milijonų ligi 2 milijonų metų senumo. Todėl Mirties Slėnis labai vertinga vietovė geologams ir įvairiems žemės paviršiaus bei mineralų tyrinėtojams. Laipsniškai paviršiaus pasikeitimas Mirties Slėnyje vyksta ir dabar, nes smarkios liūtys, dažnai prasiveržiamos pro siauresnius tarpelius, nešasi su savimi uolų nuolauzas, susikramančias vis į naujas, kitokias krūvas ir dažnai susmulkinančias į žvyrą. Mirties Slėnyje randama daug priešistorinių gyvulių liekanų, iš kurių geologai sprendžia klimato slėnyje buvus visiškai kitokį.

Mirties Slėnis yra taip pat viena iš sausausių bei karščiausųjų pasaulio vietų. Vakaruose Panamint kalnai sulauko nuo vandenyno su vėjais einančią drėgmę, todėl per metus čia iškrinta nepaprastai mažai drėgmės lietaus pavidale. Orui esant sausam, neįsibraunda visai Kalifornijai būdinga rasa ir dėl to čia augmenija labai menka. Geriamo vandens labai stinga ir jis randamas tik trijose slėnio vietovėse — Saratoga Springs (pietryčių dalyje), Bennett Wells (slėnio vakaruose) ir Fernand Valley (slėnio rytuose).

DR. ANNA BALIUNAS

AKIJ. AUSU, NOSIES,
IR GEEKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liguonius pagal susitarimą
bei neatsiliepiama, skambinti 374-8224

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPIMO TAKU
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
850 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Offices: HEmlock 4-5849
Rezid. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Cirmadieniais ir ketvirtadi. 1-1 val.
antradi. penktadienį nuo 1-5, treči
ir šeštadi. tikrai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. W. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat
siliepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIJU LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 561-4605
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas atsakomas 12 val.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko skinius ir
"contact lenses".
Tel. pagal susitarimą. Uždaryta treči

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sondra proktas, spec. MOTERU ligo
Offices: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi
niuo 2-4 val. po pietų ir kitu laik
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTODONTAS-PROTEZISTAS
Aparatai - P-Tezai, Med. Ban
dai. Speciali pagalba koma
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 11-5. Šeštadieniais 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60626
Telef.: PRespect 6-5084

Gėlės visoms progoms

BEVERLY HILLS GELINYČIA
2444 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Taip pat naujoji Barbaros ir
Gene Drishvy Krautuvė
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy., Oak Lawn,
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai - Pilna aprašas
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

Help Keep

Our Economy
Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

Tiesos Žodis

CHICAGOS LIETUVIŲ SPAUDOS KLUBO PUSLAPIS
Adresas: Lithuanian Press Club, 1614 N. 34th Avenue,
Melrose Park, Illinois 60610

1976 metai Nr. 27

AR BUS IŠTESĖTI PAŽADAI?

Jau praėjo 6 metai nuo įren
gimo Sv. Petro bazilikoje, Ro
moje, Lietuvių Kankinių kopy
čios, kurios reikalams buvo ren
kamos iš visuomenės aukos. Tu
omet spaudoje buvo rašoma,
kad aukavusių pavardės ir jų
intencija bus įrašyta specialiai
įrengtoje kopyčios lentoje.
Dėja, kiek žinoma, tas dar nē
ra padaryta ir nežinia ar tas
duotas garbingas pažadas bus
padarytas, atseit, pilnai ištesē
tas. Kalbėkime kaip norime,
bet duodant viešai pažadus rei
kia ištesėti, tuo labiau, kad to rei
kalauja aukštų dvasiškių ūru
mas bei teisingumas.

Šis reikalas negali būti už
mirštas. Jis turi būti tinkamai
sutvarkytas. Visuomenē laukia
kokio nors paaiškinimo iš gra
žiai pavadintos, žinoma, ren
kant aukas, lietuvių Kankinių
kopyčios statytojų. Kalbėkime
atvirai, kad lietuvių visuomenē,
ypač jos aukotojai, šiuo nori
mu pamiršti klausimu nenusi
leis ir kels viešumon tą reikalą
išaiškinti, nežiūrint patiks kam
ar nepatiks.

Toliau, nežinia kodėl vengia
ma kopyčioje užrašyti oficiali
užrašą lietuvių Kankinių kopy
čią arba bent "Lithuania", kaip
Washingtono šiluvos kopyčioje.
Je gal todėl, kad ten nėra at
žymėti mūsų kankiniai. Jų mes
turime: vyskupas Borisevičius,
Reinys ir eilė kitų. Atsilankę
svetintais tikrai turi teisę pa
galvoti, kad lietuvių už katali
kų tikėjimą visai nekovojo ir
nekovoja, jei kankinių neturi.
Vieton kokio tai baldgudžio

BUVUSIO SIBIRE TREMTINIO LAISKAS IŠEIVIAMS

Politika — menas. Mažos tau
tos, ypač tos, kurių valstybinē
sąmonē dar jauna, negali su
brendinti didelių politikų. Ta
čiau ABC politikos pravartu ži
noti kiekvienam lietuviui. Ap
silankę Lietuvoj, kai kurie mū
šų išeiviai stebina mus savo po
litiniu išprusimu. Jų many
mu, per pokario dešimtmetį
Lietuva pralėjo daug kraujo,
daug beprasmiškų aukų. Todėl
labar reikia taupyti tautos jė
gos, tyliai nešti okupacinį ju
gą, neišprovokuoti pavergėjų
naujoms represijoms. Tą patį
siūlė mums čekistai. Jie mėgna
mus įtikinti, kad "Kronikos" lei
dimas neapsimoka, nes jau pa
reikalavo didžiųjų aukų. Ironiškai
jie klausia tandomųjų: "Ką lai
nėjote su savo "Kronika"?"

Tačiau iš tolo jaučiama, kad
mūsų emigrantai didžiulioji
Romui Kalanta, Simu Kudirka,
Mindaugu Tamoniu. Kas pagim
dė šiuos mūsų tautos d.dvy
čius? Vergiškas nuolaidumas
leigu lietuviui būtų su gėlėmis
sutikę Raudonąją armiją, kaip
lai rašo oficiali tarybinē spau
da. (Kiek tai yra tikra, matyti
š to, kad iki 1946 m. balandžio
mėnesio iš miškų išėjo ir lega
lizavosi virš 40,000 asmenų.)
("Vestnik Leningradskogo uni

SOPHIE BARCUS

RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir
madienio iki penktadienio 12.30
— 1.00 val. popiet. — Šeštadienį
ir sekmadienį nuo 8.30 iki 9.30
val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

SPAUDOJE ŽVILGTEREJUS

SANTYKIŲ PALAIKYMAS SU TAUTA LIETUVOJE

Tėviškos Žiburiai, 1976 m.
spalio mėn. 7 d. Nr. 41 paskel
bė labai konkrečių ir vertų rim
to dėmesio vedamąją, pavadintą
"Klausimas ir klausimas". Ve
damasis yra trijų dalių, kurio
paskutinę dalį čia ir perspausdi
nu

"Nors per 30 metų daug kas
paaikėjo, bet liko neatsakytų
dar daug klausimų. Siandien
visiems aišku, kad santykių pa
laikymas su tauta Lietuvoje yra
būtinasis. Kol tie santykiai pa
laikomi asmeninio pobūdžio ri
bose, problema nekyla, bet ji iš
neria visu aštrumu, kai išeivių
santykiai išsiplėčia į grupinę ka
tegoriją. Kodėl? Ir koks gi skir
tumas? Ar tai nėra santykių pa
laikymas su ta pačia tauta? Skir
tumas vis dėl to yra, ir tai
gana žymus. Asmeninio pobū
džio santykiuose pasiekiamas pa
čios okupuotos tautos žmonės,
redukuodami okupanto įsikiši
mą iki neišvengiamo minimumo.
Grupiniuose santykiuose

BLOGA VALIA AR NEAPSIZIŪRĖJIMAS?

Junginys 27 organizacijų ren
gė McCormick salėje JAV 200
metų minėjimą. Draugas ir Dar
bininkas minėjimą boikotavo
ir net neskelbė nei apmokamų
skelbimų. Tačiau patriotinė lie
tuvių visuomenė su dideliu dē
mesiu ir džiaugsmu dalyvavo
penktoje šokių šventėje. Buvo
perpildyta salė. Trūko vietų.

Visų nustebinimui buvo garbės
svečių sukvietimas prie presi
dentienės. Buvo pakviesti ir vie
ni ir kiti, tik buvo koku žiūrē
ti, kai į garbingųjų svečių tar
pą nebuvo pakviesti mūsų gar
bingi vyskupai — Deksnys ir
Brizgys. Vyskupas A. Deksnys
atvyko net iš Europos. Pagal
tradiciją ir nusistovėjusią eti
ką, jie privalėjo būti pakviesti,
nes be prezidentienės, garbin
gesnių žmonių, kaip mūsų vy
skupai, nebuvę ir negalėjo bū
ti.

Tiktai negalima čia pasitei
sinti neapsižiūrėjimu. Tektų ma
nyti, kad buvo tam tikra ten
dencija, o gal ir bloga valia? Ga
ila — dėl tokio vadovų ir re
ngėjų netaktų, parodyto ir pa
demonstruoto didelės minios ir
garbingų svečių akys, save pa
žemino.

Jaunimo kongreso aukų ataskaita

Buvo renkamos Jaunimo
kongresui aukos. Žmonės, vėdi
ni gerų idėjų, aukoję. Buvo ir
surinkta nemažos sumos. Lai
kas būtų duoti visomenei ata
laškai! Tiesa, kad nei vienas
Jaunimo kongresas dėl aukų
nėra davęs atsakaitos.

Padėka skaitytojams ir bendradarbiams

Suredagavęs šio "Tiesos Žo
džio" 25 laidas, dėl kai kurių
susidariusių aplinkybių, toliau
tęsti redagavimo negaliu. Parei
gas perduodu jas sutikusiems iš
manęs perimti mūsų žinomam
visuomenininkui ir spaudos vei
kėjui — publicistui ir žurnalis
tui Kazimierui Tautkui. Linkiu
jam sėkmės.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių
aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gryva kalba, gražiai išleista
50 psl. Kaina \$2.50.
Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos Istorijos
antrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142
sl., kainuoja \$2.00.
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istorinis DLK Vy
tauto bruožas, palydinant jo laiką Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istorijai
211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.
Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienos arba atsisiuntus čekį ar
siginę perlaida.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI

KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Ai pritraukiau juos žmoniškais virvėmis, meilės ryšiais." — Oza, 11:4
Meilė yra pagrindinis Biblijos tonas. Joje taip pat randasi perspėjimai ir
pažadai, pareiškimai ir apreiškimai teisingumo ir galtingumo. Jeigu Die
vo charakteryje nebūtų galtingumo ir meilės jo teisingumo suminkštini
mū, tai būtų nelaimingi beveik visi jo pavaldiniai. Dievo išmintis, teisingu
mas, meilė ir galybė visada veikia tvarkingai ir sutartinai. Todėl visi, ku
rie pažįsta Dievą, noromis myli ir gerbia jį. Didysis mūsų Mokytojas yra
pasakęs: "Niekas negali atėti pas mane, jeigu jo nepatrauks Tėvas, kuris
mane atsiuntė". Ir vėl: "Kai būsiu pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie
savęs." (Jono 6:44; 12:32) Visų patraukimas prie Jezaus įvykis jam karaliau
jant Tūkstantmetiniame amžiuje.
Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra m
rusi? Ir tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYNS MODERNISKOS KOPYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LIODĖSIO VALANDOS
Sukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6545 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse rasdami koplyčią arčiau namų

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVŲ ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3491

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1093

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET R public 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE V irginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY Palos Hills, Ill. 974-4110

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Pinigų rinkla ir kas toliau?

Pradėjus Amerikoje atsiras-
ti rinkoje didesniams pinigų
tuo pačiu pradėjo kristi nuo-
šimčiai ir paskolas kiekini
arba, kitaip sakant atpigti kre-
ditas. Dabar bankai už trump-
alaikes paskolas ima 6.65%.
Tai, esą, pigiau kaip 1973 m.
kad buvo imama. Ilgalaikės
paskolos taipgi pradėjo atpig-
ti.

Tai reiškia, kad rinkoje ar-
ba bankų seifuose gausu ne-
vartojamų banknotų. Ši kredi-
to atpiginti situacija išsilai-
kys mažiausiai 6 mėnesius, ku-
ri suteiks galimybę biznieriams
ir fabrikantams pigiau plosti
savo įmones bei biznius su-
teiks galimybę lengvasnėmis
sąlygomis sigyti nuosavybes,
pirtis namus. Kita vertus, kre-
dito pinganti situacija paska-
tins amerikiečius mažiau skai-
tytis su pinigų, daugiau pirk-
tis reikmenų arba niekniekių,
kas skatins gamybą ir mažins
bedarbių skaičių.

Pigesni kreditai paskatins
akcijų maklerius ir pavienius
asmenis daugiau akcijų pirkti,
kurios duos didesnę naudą ne-
gu pinigai gulintieji bankuose.
Jau pastebėta, kad akcijų rin-
ka gyviau sujudojo ir jos apy-
varta pradėjo didėti, o pačios
akcijos brangti.

Ar toks kredito atpigimo
reikšmės šis ir toliau? Ar
kreditas ir toliau gips? Gal
kreditas ir toliau gips? Gal
mas daiktas, jog taip bus. Tai
reikštų Amerikos gerovę, jos
pakilimą taikos metu bei karo
impulso. Tačiau viena yra
aišku: jei infliacija išslystų iš
rankų nepažabota lakstyti iš
laukus, kreditas vėl staiga pra-
dėtų brangti, neturėdamas ri-
bos.

JAV teigiama ar neigiama,
šviesi ar tamsi neekonominė
ateitis labai daug priklauso
nuo viso pasaulio ekonominės
padėties kuri nėra rožinė.

Beveik visos pasaulio val-
sės kurios verčiasi su nuos-
toliais, šiaip taip užsilojyda-
mos skylės. Į kur nepažvelgsi,
į Europą, Aziją, Australiją ar
Pietų Ameriką, visur rasime
bebarbystę, ekonominį nuos-
mukį. Daugelis pasaulio val-
sčių, kad palengvintų ekono-
minę savo padėtį, lenktyniauja
vienieriems metams, bet pavar-
damos nuvertina valiutas net
po kelis kartus. Tokios prie-
monės tik trumpam suteikia
ekonomijai pagerėjimo impul-
są, lyg botagas rambiam ark-
liui.

Po to staiga pasaka in-
flacija ir padidėja kainų ir
uždarbių skirtumas. Kitaip sa-
kant, tik daugiau išsikeičia
ekonominės žirkles. Ir ką tas
reiškia? Tai reiškia darbo ma-
sių nepasitenkinimą, streikus
ir net riaušes, tai didina nusi-
kaltimus ir net terorizmą, pa-
grindžio veiklą. V. Pr.

TRUMPA

— **Ponia Rožė Mačernis** iš
Marquette Parko apylinkės
atsiuntė tokį laiską: "Siunčiu
\$50, t. y. \$30 prenumeratą ir
20 Mašinų fondui. Ta proga
linkiu visam Jūsų štabui ir
bendradarbiams linksmų Kalė-
dų švenčių ir laimingų Naujų
Metų. Turiu ašiu p. Gristinai
Austin, Chicago Lietuvos Ta-
rybos pirmininkei, už pareiš-
kimus Naujienose dėl nelabo
Tėvų Jėzuitų veiksmo. Reikia
mums ir toliau budėti". Dėkui
už laiską ir už auką.

— **Liudas Krolis** gyv. Bright-
ton Parke, iš anksto be ragini-
mo pratęsė prenumeratą, o sa-
vo gerus linkėjimus atlydėjo
\$5 dovana Naujienų labui. Ta
proga patikslinama, kad mū-
siu rėmėjai Ona ir Stasys Sta-
naičiai gyvena ne Marquette,
bet Brighton Parko apylinkė-
je. Dėkui už aukas ir atsipra-
šome už klaidą.

— **Dėkui torontieškiui D. Ker-
šiui** už ankstyvą prenumera-
tos prasmimą ir už \$5 auką,
dėkui Vytautui Iškelinui iš
Paterson, N. J., už \$4.50 likutį
nuo nupirktų knygų.

— **M. Gvozdius iš Hamond,**
Inn, pratęsdamas prenumera-
tą, atsiuntė \$5 Naujienų nau-
dai East Chicago apylinkės
tautietis užsiskė Naujienas 3
mėn. tinkamesniam susipažini-
mui. Dėkui už auką ir už dė-
mesį.

— **B. Šniukšta restorano** ir
tavernos savininkas 1501 Day-
ton St., prie prenumera-
tos pridėjo penkinę. Šiaurinės
Chicago tautietis susipažino
su Naujienomis ir jas užsiskė
vieniems metams, bet pavar-
dės prašė neminėti. Dėkui. Pla-
tinimo vėjais proga Naujie-
noms yra siunčiamos susipažini-
mui 2 savaitės nemokamai pa-
gal gautus pageidavimus arba

atsiustus galimų prenumerato-
rių adresus.

— **Kazys Sekmąs** iš Mar-
quette Parko apylinkės, bai-
ges chemijos mokslus Vytauto
Didžioje universitete, dirba
DeSoto bendrovės naujovių ir
bandymų skyriuje. Southtown
Economist trečdienio laido-
je įdėjo jo nuotrauką su sek-
mingo darbo aprašymu išradi-
my srityse. Jis yra užpatenta-
vęs 75 išradimus ir gamybos
naujoves bei patobulinimus.
Jo paskutinis patentas turės
didelės įtakos kasdieninio
vartojimo apyvokos daiktų ga-
mybą.

— **Standard Fed. Taupymo**
ir **Skolinimo B-vė** pagerbė spe-
cialioje sveigoje ilgai dirbu-
sius šioje finansų institucijoje.
15 m. yra išstarnavę viceprez.
John F. Clorus ir sekr. Ričar-
das Ukrainas, 10 metų tarnavu-
si Irena Adams ir 5 metus tar-
navę — John Clorus Jr., Dia-
na Levickas, Zofija Martin-
kas, Romas Senkvičius ir Ed-
mundas Vizitas.

— **M. Benišienė, A. Jonely-
tė, Dr. Daugirdas, A. Dreseris,**
Kličiū, B. Niedvaras, R. Otto
ir J. Šiaučkus išrinkti į Kan-
ados LB Montrealio Apylinkės
valdybą.

— **Danguolė Antanelytė** iš
Omahos išrinkta šiaurės Ame-
rikos Lietuvos Studentų Sąjun-
gos pirmininke. Buvusi pirc-
Milda Kupcikevičiūtė iš Chic-
ago išrinkta informacinio lei-
dinio "Ašis" redaktore, Algis
Nagevičius iš Klevelando —
priežiūros komisijos pim., Li-
lija Zenkevičiūtė iš Toronto —
Garbės teismo pirmininke.

A. A. VIRGINIA SHIMKUS (TRUST)

Pagal tėvus SHLEPOWICZ, GYV. 2513 W. Marquette Rd.

Mirė 1976 m. gruodžio 19 d., 9:05 val. ryto, sulaukusi 74 metų
amžiaus. Gimusi Chicagoje, Illinois.

Paliko nuliūdę: 2 dukters — Tina Fredette ir Barbara Sias, zen-
tas Frank, 4 sūnus — Bernard Šimkus, Edmund W. Trust, Arthur
Trust ir Gene Trust, mirtį Jūdį, 8 anūkai, 2 proanūkai, 2 seserys —
Dr. Felicia Koch ir Christine Shlepowich, daug dukterėčių, sūnėnai
ir jų šeimos bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Dariaus — Girenio Leston Post No. 271, Sv. Teresės
Draugiai, Marquette Parke ir Brighton Parke bei daugeliui kitų or-
ganizacijų. Vėlonė buvo sekretorė SLA 108 Moterų kuopos.
Kūnas pašarvotas Mažele-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave.
Ketvirtadienį, gruodžio 23 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos kapinyną, o po gedulin-
gų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero Lietuvos kapinėse.

Visi a. a. VIRGINIA SHIMKUS giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Dukters, sūnus, anūkai, proanūkai, seserys.
Laidotuvių Direktorai Evans ir Sūntis, Tel. RE 7-8600.

"NEPRIKLAUSOMA-LIETUVA" naujam skaitytojui

7722 George St.
La Salle, PQ., Montreal 690,
Canada

Prašome iškirpti ir pristauti
su virš nurodytu
prenumerato
mokesčiu.

NAUJENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASAUŠKO LIETUVISKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapių su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamarį, senus jo
gyventojus ir gamtą. 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos
kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persiųntimui paštu reikia pridėti dar 50 centų

NAUJENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Milijonai galionių alyvos Atlante

Bostonas. — Arabų tanklai-
vis, vežęs 7.6 milijonus galionių
alyvos, prakiuro netoli Bosto-
no krantų Atlante. Jau spėjo 1.5
mil. galionių išbėgti ir užteršti
vandenius.

Norima likusią tanklaiviję aly-
vą išpumpuoti, bet tą darbą truk-
do didelės bangos ir stiprūs vė-
jai. Siurbiant iš sugedusio lai-
vo alyvą, pirmiausia turės būti
užtaisyta skylė ir sušildyta pati
alyva. Prisiurbijama, kad Atlan-
to bangos ir stiprūs vėjai gali
perplėsti puslį patį tanklaivį,
nespėjus išpumpuoti alyvą.

Astronautas Borman optimistas

MIAMI. — Astronautas F.
Bormanas optimistiškai nusitei-
kęs sako, kad West Point kari-
nėje iškilęs skandalas, išvogus
egzaminų uždavinius, galės bū-
ti išgydytas dar prieš pasikei-
čiant vyriausybę.

Keis FBI direktorių

Prez. Carteris duoda supras-
ti, kad jis, kaip tik pradės val-
dyti kraštą, tuoj pasistengs at-
leisti FBI direktorių C. M. Kel-
ley, kuris savaime nemano atsi-
statydinti.

1923 m. rudenį du Essen-
miesto geležinkeliečiai — Hu-
go Spielman ir Hans Gaschge,
grįžę iš prancūzų nelaisvės,
nutarė tinkamai atšvesti. 4 val.
popiet jie atsisėdo vienoje už-
eigoje už stalo ir pradėjo ger-
ti dideliais bokalais triaukia-
lų. Jie gerė iki sekančios dienos
9 val. ryto ir išgėrė 352 bo-
kalus alaus, kuris tilptų į ta-
ternose naudojamas 438 stik-
linaites. Hugo svėrė 190 ir po
išgerimo pasunkėjo dviem sva-
rais, bet jo draugas Hans, svė-
ręs 179 svarų, du svarus nu-
metė.

• **TERROS DOVANŲ PRE-
KYBA**, 3237 W. 63 St., telefonas
434-4660, iki Kalėdų atdara
pirm-penk. nuo 10 iki 8 v. v.,
šeštadieniais nuo 10 iki 6 v. v.,
sekmadieniais nuo 10 iki 4 v. v.
(Pr.)

NESENSTANTI DOVANA — DAILĖS DOVANA

Gausus pasirinkimas dauge-
lio dailininkų darbų. Kainos \$20
— \$300. Ciurlonio Galerija, Inc.,
4038 Archer Ave. Tel. 254-4470,
523-9162.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJENOSE GALIMA GAUTI NEPAPRSTAI ĮDOMIUS GYDYTO-
JŲ, VISUOMENES VEIKĖJO IR RASYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečiančius 1905
metų įvykius, Jabilonskio ir Totoraitis jaunus dienas ir susi-
rūpinimą. \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONĖS.
Kelionės po Europą įspūdiškai. Dabar tik \$2.00
Galima taip pat užsisakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie
nurodytos kainos pridėdant 50c. persiųntimo išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMAS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MEVESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ

DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago E Virginiu 7-7747

PUIKUS 8 butų mūrinių arti sv.
Kryžiaus ligoninės. Virs \$19,000 pa-
jamų. Palkimas — nupirkite.

GERAI IŠLAIKYTAS mūrinis, 2x5
ir veikiančias bazines Arti 63-cios ir
Campbell. Virs \$500 pajamų mėne-
siui.

TIKRAI GRAZUS BUNGALOW. 3
mieg. ir valgomasis. Labai patogus
susisiekimas I vakarus nuo Califor-
nijos prie 63-cios.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

ELEKTROS IRENGIMAI

PATVISAIAI
Turis Chicago miesto leidimą,
Dirbu ir užmiešiuose greit, ga-
rantuoti ir saugingai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4358 So. Washenaw Ave.
Tel.: 927-3559

BEST THINGS IN LIFE

Call Frank Zapella
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-6654
State Farm Life Insurance Company

PERRY PLAZA HOTEL

1007 Park Ave., Hot Springs, Ark.
Savininkai Albertas ir Kastutis Rože-
nai. Spalvota TV, šildomas maudymo
si baseinas, telefonas, vaikams žaidi-
mo aikštelė. Galima rezervuoti tel.
501-623-9814.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkių reikia

BRIGHTON PARK — Woman needed
to do light housekeeping weekly.
Call evenings 523-7631.

Kalėdų, Naujųjų Metų, Šeimos ar asmeniškių švenčių ir kitomis progomis Naujienos yra geriausia dovana. išreikškiant

ti daug norinčius suktyti jaus-
mus. Jų tūpat neišreikš atvirutė,
laiškas ar blizgantis daiktas.
Naujienos sveikins mylimą as-
menį ne tik šventėse, bet ir kas-
dien. Užsakykite jas. Užsaky-
mui rašyti: Naujienos, 1739 So.
Halsted St., Chicago, Ill. 60608
arba skambinti telefonu 421-
6100. (Pr.)

SU SAVAIS APLINKUI

LABAI GRAZI 2 aukštų rezidenci-
ja, 1 1/2 vonios, virtuvės pečius, karpe-
tai ir daug priedų. Sausu, pušu beis-
mantas. Imokėti apie \$7,000 ir galite
keltis, arti 72-tros ir Kedzie.

ANT HICKORY KALNO prie 42olyno
11 m. 7 kamb. rezidencija ir 2 auto ga-
ražas. Savininkas ligonis parduoda už
\$52,700.

VIENINTELIS STILINGA 6 kamb.
9 m. fauso mūro rezidencija ir 2
auto garažas. Puikus vidaus planas.
Marquette Park. \$29,750.

MŪRINIS — MEDINIS pajamų na-
mas, 2 butai. Pirkini tikras radinyas.
Marquette Park. \$29,900.

17 M. DIDELES 2 aukštų mūras ir 2
auto mūro garažas. Radiant šildymas.
Marquette Park. \$38,000

1 1/2 AUKŠTO MŪRAS ir 2 auto ga-
ražas Originali 25 m. statyba.
Erdvūs 2 butai. Senutė nepa-
leisti turi nioai parduoti. Marquette
Park. \$32,000

GRAZUS TVIRTAS 7 kambarių
mūras ir mūro garažas Arti mokv-
lu. Marquette Park. Vuras keliamas
nuo Naujų Metų kitinų. Reikia pirkėjo
su \$5,000 savo pinigų.

PLATUS LOTAS arti Sv. Kryžiaus
ligoninės Pils

4 BUTŲ MŪRAS ir 3 auto mūro
garažas iš gerti rankų prieštaki parka.
Naujos esan šildymas ir nauja elekt-
ra. \$8,500 pajamų. Vertas \$50,000.

V. A. D. S.

REAL ESTATE

2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200. arba 737-6534

BUILDERS AND CONTRACTOR

Namų Statyba ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION

7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai
atliekami smile užsakymu.
JULIUS FETTINGIS, savininkas
778-8165

HEATING AND AIR CONDITIONING

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE
Chicago, Ill. 60609 Tel. VI 7-3447

D. MESIO

2 AN AMPLIUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$74 pusmečiui automobilio
Liability apdraudimas oensininkams
Kreipkitės:
A. LAURA T'S
4445 So. ASHLAND AVE.
523-6779

A. TVERAS

LAIKRODZIAI IR BRANGINYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

M. ŠIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių
iškvietimai, pildomi pilietybės pre-
šymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai i Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURSTEINA

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8488
(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

JONAS BUTEIKA

KALĖDINĖS LIAUDIES LEGENDOS

Anuomet, labai senai, kai švenčiausioji Marija Pana vaikščiojo žemėje, kartą vakare, pavargusi, užėjo į paprastą kaimo grįčią ir paprašė nakvynės, nes niekur kitur nerado nakčiai prisiglausti vietos.

Bejeinant kaiman sutiko Ją kaimo šunys ir užuot piktai puolė, nuolankiai suklupo prieš Ją, nes pažino dangaus ir žemės karalienę. Tačiau, kaimietis Jos nepažino ir suteiktai Jai nakvynę atsisakbinėjo: grįčia esanti maža, vaikų daug, sau vietos ankšta... Pagaliau, tarė Jai: — "Mano gražioji Ponia, pati maži, kad grįčioj nėra Tau vietos, bet, jeigu nepasididžiuosi, prašau užėiti pašarinę pasiūrėn, ten galėsi patogiai ir ramiai sau pernaktuoti!"

Vidurnaktį, visa kaimiečio trobelė suvito nepaprasta šviesa. Kaimietis prisikėlė iš miego ir tada ties savo pasiūrė įs pamatė už visas kitas švieses, skaisčiausią žvaigždę ir auksasparnių angelų pulkus, kurie, kaip naminiai balandžiai, džiaugsmingai skelbdami, kad švenčiausioji Pana pagimdė sūnų, iš kurio bus garbė Dievui aukštybėse ir ramybė geros valios žmonėms žemėje, — skraidė ties jo vargana trobele giedodami. Tada susijaudinę ir truputį persigandę kaimietis emė sau išmėtinėti — "Geriau su savo vaikais būčiau ant pilkos aslos po slenkščiu miegojęs, jei būčiau žinojęs kas Tu esi, jei būčiau žinojęs!"

Pasiūrėję gi, kūdikėlis Jėzus dreba nuo šalčio, o švenčiausioji Jo Motina nusirūšiusi nuo galvos skepetaitė, vysto jom naujagimį. Kuokstėle sausų žolelių kloja po juo, šiaudais Jį dengia, supa ir dangišką lopšinę dainuoja. Neprisima paslaugų angelų, kurie pasirodė Jai kiekviena akimirka viskuo padėti. Ji pati apie savo kūdikį trisus, tvarkosi, nes žino, jog joks angelas nesugebės Jam motinos atstoti. Taigi, žinia apie Dievo Sūnaus užgimimą pirmiausia aplėkė vargdienes, praščiokėlius, piemenėlius naktį pamiškėje gajusius avių ir jaudžių bandus. Juos pirmuosius prikėlė iš miego ir pirmuosius šaukė begėdžiai sveikinti tik ką užgimusį dievį: "Kaj Naujagimj, gulinti kaimo pasiūrėje, gledoje ant kuokstėles šieno, gniužte šiaudų pridengta, viso pasaulio Viešpatj."

Dievo Motinai kūdikėlį supant, kartu su angelų himnais, pinasi ir piemenėlių balseliai. Visi jie nori įtikti Viešpačiui, kad Jam nebūtų nuobodu, jie gieda ir dainuoja, švilpynėmis ir birbynėmis švilpauja ir bėria — groja bei kitaip, linksmina Kūdikėlį ir teikia Jam ką tik turėdami dovanų, o gražuolis Jėzus, guli sau šieno patalėlyje, viską aktytėmis seka ir dėkingai, maloniai žyposi, o šventai savo rankele juos visus laimina.

Varganų kaimiečių pasiūrėje, pilnoje žemiško ūšesio ir dangiškos šviesos bei malonės, kuri piemenėlius paskatina su naujagimi, pas kurį jie pirmieji atvyko, žaisti, ruošiasi sau šventoji Jo Motina.

Kaimietis gi, kurs šv. Marijai suteikė savo pasiūrėje nakvynę vietos, buvo paprastas žmogus, iš profesijos kalvis, už šį svetingumą nepaprastai došniai buvo atlygintas. Jis turėjo dukterį, labai gražią ir mielą mergaitę, tačiau nelaimingą — iš prigimties neturėjusį rnkų, dėl ko ji jautėsi nelaimingiausia pasaulyje.

Tarpe angelų, piemenų bei pasiūrėn atsilankusių kitų Naujagimio garbintojų, šitai mergelė, kertelėje prieisėjusi, ma-

lonias savo mėlynas akyles į kūdikėlį įspyrusi, nusizėminusi, jausdama savo didelę nepataisomą nelaimingą būitį, nedrąsiai stebėdama gražuolį kūdikį, nuoširdžiai džiaugėsi Mažuoju, šv. Marija, tai matydama, gallesčio dėl mergaitės nelaimės veikiamą, tarė — "Mergaitė, paduok man rano kūdikį iš jo guolio!"

— Tada gražiosios mergaitės akys pasruvo gausiomis ašaromis, veidelis apšminkė giliu liūdesiu ir, su didžiu skausmu bei širdgėla mergaitė atsiliepė:

— "Mielai paduočiau, bet gi aš, nelaimingoji, neturiu rankų!"

— Na, tik pamėgink, vargše, tik paimti Jį...

Ir kai toji siekė, staiga pajuto turinti rankas, — rankos jai staiga išaugo ir ji paėmusi jomis Kūdikėlį įteikė Jį šv. Motinai, o jos siela neapsakytai nudžiugo.

Iš džiaugsmo ji verkė ir juokėsi ir, kartu kaip jaunas medelis pavasarį, šakelėmis mosikavo savo rankomis ir nesitverdama džiaugsmu nubėgo grįčion džiaugsmingai šaukdama: — "Štai, žiūrėkite — aš jau turiu rankas, turiu kuo dirbti, turėsiu ką besimelsdama ir dėkodama už tokią didelę malonę Dievui, kartu su mano širdimi, pakelti aukštyn į Jį, į Dievą, dėkojant Jam!"

Kalvis, įsitikinęs, kad duklė tikrai jau turi rankas, puolė ant kelių ir iškelęs rankas į dangų balsu šaukė: — Stebuklas, Stebuklas, Stebuklas!... Garbė Dievui Visagaliui aukštybėse!

Dama apie Roma Kalantą

Lietuviai pavertę tėvynėje raudomis mūsi savo didvyrius — žemiau perspausdinamas Lietuvos Jaunimo vardu pasirašytas eilėrašties pasiekęs Vakarais be okupantų cenzūros:

"Čia laisvė, santvarka bloga". Taip sakė Romas Kalanta. O kur tikroji mūsų Tėvynė? Ten rusai kojomis užmynė. Nebus laisvos Lietuvos, O kas už ją kovos? Didvyris žuvo, liks kiti, Savo Lietuvai ištikimi.

Už mus Tu vienas žuvai, Tačiau ateis kiti laikai, Išlėsim vėliavą an kapo, Ant Tavo, Romai, Tavo kapo. Pirmąsimo dieną, kai žuvai, Liksim ištikimi Tavo draugai Ir tesim ta pradėta kova Prieš prieša — rusišką varžovą.

Kiek skausmo suteikė visiems, Dėkingi esame mes tiems Kurie palaikė Tavo drąsą Ir Tavo tikslą tesia.

Sudegti buvo taip baisu Ir atsiekti nuo visų, Tačiau širdyje skamba tonai Nemiręs Jis, bet gyvas Romas.

Valdžia pas mus tiesiog, [siaubinga, Tačiau drąsos pas mus nestinga Tėvynės laisvė mums brangi, Visi jos siekia artimi.

Pirmyn, laisvoji Lietuva, Numesak grandines rusų. Tesviečia saulė danguje Ir laisvė būna mūsų!

Kovok, pilietj Lietuvos! Ir nenutrauk savos kovos, Kol pergalė ateis pas mus Kol neišvysime rusus.

Kol vėliai Lietuvos tauta, Nepasijus visai laisva Kol vėliava suplevėsuos, Tu nenutrauk savo kovos!

LIETUVIŲ TREMTINIŲ ĮSIKŪRIMAS

Iš Dr. Jono Griniaus Viešnagės Amerikoje

Dr. Jonas Grinius, rašytojas, literatūros kritikas, redaktorius ir VDU docentas 1962 metais keturis mėnesius — nuo liepos 26 iki gruodžio 6 d. lankėsi Amerikoje ir Kanadoje ir savo išspūdžius aprašė beveik lietuvių enciklopedijos formato 32 puslapių knygotėje "Mano viešnagė Amerikoje", kurią išleido Juozas J. Bachunas, savo "Leidėjo žodyje" pareiškdamas:

Kritiškas žodis, išreikštas giliu ir nemeluotu nuosirdumu, yra brangintinas iš kiekvieno žmogaus. Nevisi esame tose pačiose sąlygose ir apinkoje su brendę. Skirtingos gyvenimo sąlygos suformavo ir skirtingas pažiūras bei pasaukležūras. Mano leidžiam Dr. Jono Griniaus išspūdžiai bus kai kurių skirtingų

O Romas, Romas Kalanta. Minės Jį Lietuvos tauta. Nes Jis suprato mūsų visus Kad mūs gyvenimas sunkus.

Tu sudegi miesto sodelyj Pamatėm didvyrišką galią Nebijom mes, jaunimas, jį — Visą išreiškiam protestu.

Gegužės keturiolikta diena Brangi ji mums viena Kai žuvo Jis "nenormalus", Taip sakė rusiškas žmogus.

Tai netiesa, tai beprotėybė, Tai vien tik rusiška silpnėybė, Jai kas prieš valdžią bus Tai "psichiškai nenormalus".

Mūs Lietuvos jaunimas, Mūs Lietuva. — Kalanta Romas Mes garbinsim Jį iš tiesų Jis mums brangiausias iš visų! Lietuvos jaunimas

gai sutikti ir įvertinti. Ne su visomis autorių mintimis ir aš sutinku, kurios surašytos jo pirmojo ir trumpo atsilankymo metu. Tačiau matydamas autorius norą kritiškai žodžiu pasitarnauti lietuviškai išeivijai, leidžiu jo išspūdžius atskiru leidiniu. Tikėjus, kad šis leidinys privers nevieną susimąstyti ties lietuviškos bendruomenės problemomis šiame kontinente.

Juozas J. Bachunas

Iš Dr. J. Griniaus "Viešnagės Amerikoje" žemiau perspausdinamas skyrius "Lietuvių tremtinių įsikūrimas":

★

Suprantama, kad sukomercinto, greito tempo, kietame Amerikos gyvenime naujiesiems ateiviams, prievarta išbėkčiams iš savo tėvynės, daugiau ar mažiau auklėtiems krikščionybės ir humanizmo dvasia, buvo sunku prirasti ir įsikurti. Savo moralinėms žaidžoms nugalėti ir vis dėlto įsikurti jie išvystė didelę energiją, kokios jie nebūtų parodę normaliose sąlygose savo tėvynėje. Šitai reikia pripažinti visiems lietuviams su labai negausiomis išimtimis. Kai kurių tėvų (moterų ir vyrų) energija tiesiog mane stebino. Atsinekti sveikos psichinės ir fizinės energijos dideli kiekiai iš Lietuvos jiems daug padėjo ir padeda. Dėl daugumos tremtinių gero arba pakenčiamo įsikūrimo senieji lietuviai, kaip girdėjau, pyksta ir pavydi. Tačiau savo didelę energiją nevisi suvartojo ir suvartoja. Kurie Lietuvoje buvo mažos kultūros, silp-

nų moralinių principų, tie greit "aukso versio" amerikietiškae blizgesy apsaugo ir pasiskandino anonimiškoj baloj drauge su savo vaikais. Aš jų nemačiau, bet dėl jų skundėsi man ir kardiniai apgailastavo kiti lietuviai.

Gera Amerikoje ir Kanadoje yra įsikūrę Lietuvos vidurinėsios mokyklas baigę jauni žmonės. Nors jie aukštųjų mokslų nedaug ragavę, jie gana moraliskai stiprūs patriotai — pralobimo vilionės jų nedaugelį paskandino. Taip pat gerai įsikūrę praktiški specialybių lietuviai — gydytojai, inžinieriai, architektai, žymni dalis dailininkų, amatininkai, prekybininkai. Sunkiau buvo įsikurti "nepraktiški" profesijų asmenims — karininkams, teisininkams, žurnalistams, kompozitoriams, mokytojams, rašytojams, eilei profesorų, kai kuriems kunigams, trumpai tariant, tiems, kurie buvo aukštos kultūros, kurie turėjo ja rūpintis ir ją ginti. Lankiausi pas rentininkus, buv aukštųjų karininkus. Jie gyvena kukliai, bet gražiai, švariai, nors ir su paslėptomis savo vidaus žaidžiomis. Aplankiau ir porą profesorių, neveiksmingų dėl pusiau parodę normaliose sąlygose savo tėvynėje. Šitai reikia pripažinti visiems lietuviams su labai negausiomis išimtimis. Kai kurių tėvų (moterų ir vyrų) energija tiesiog mane stebino. Atsinekti sveikos psichinės ir fizinės energijos dideli kiekiai iš Lietuvos jiems daug padėjo ir padeda. Dėl daugumos tremtinių gero arba pakenčiamo įsikūrimo senieji lietuviai, kaip girdėjau, pyksta ir pavydi. Tačiau savo didelę energiją nevisi suvartojo ir suvartoja. Kurie Lietuvoje buvo mažos kultūros, silp-

nų moralinių principų, tie greit "aukso versio" amerikietiškae blizgesy apsaugo ir pasiskandino anonimiškoj baloj drauge su savo vaikais. Aš jų nemačiau, bet dėl jų skundėsi man ir kardiniai apgailastavo kiti lietuviai.

Ar gerai įsikūrę tolsta nuo lietuvių, o praeiviai įsikūrę jų laikosi? Tokį klausimą mėgstu pozityvizmo paveikti žmonės. Man atrodo, kad jis neteisingai statomas. Man atrodo, kad lietuvių reikalais išeivioj rūpinausi įvairiai įsikūrę. Lankiausi viena gražiai įsikūrusį gydytoją, kuris energingai pirminin-

kauja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybai. Buvau pas tris jaunesnius, gerai įsikūrusius gydytojus, kurie dalyvauja lietuvių organizacijų valdomose organuose arba jiems vadovauja, remia savo aukomis lietuvių kultūrinius darbus. Kanados Liet. Bendruomenės Valdybos pirmininkas — agr. daktaras. Girdėjau apie vieną gydytoją, kuri nusiperka lietuvių dailininkų paveikslų, paskaito lietuviškų laikraščių, bet nėra paskaičiusi nė vienos knygos per daugiau negu 15 metų. Lankiausi vieno buv. neaukšto valdininko dviaukščiam namely. Jis dabar darbininkas, bet jo mokslus einą vaikai — lietuviški ir veiklūs. Prisimenu vieno darbininko butą. Prieš išvykdamas į Ameriką, jis buvo vedęs austrę, bet pamažu išmokė ją lietuviškai, o ji dabar Amerikoje savo ruožtu moko savo vaikus lietuviškai, kiek galėdama.

Iš tų ir kitų pavyzdžių susidariau išradą, kad Amerikos kontinente daug kas rūpinasi lietuvių reikalais ir jiems dirba, nors ir skirtingai, pagal savo profesiją, pajėgumą, materialiai ir sveikatos stovį. Aišku, kad toli gražu nevisi šitaip daro, ypač nepakankamai įsipareigoja darbas, reikalaujantiems ilgesnės ištvermės bei sistemos. Visa tai daug pareina nuo asmens ir jo šeimos moralinio stiprumo. Labiausiai dirba lietuvių kultūrai tie, kurie jau Lietuvoje buvo veiklūs, gyvos dvasios, arba tokiais būtų buvę, jei Lietuvoje jie būtų subrendę. Jiems gana patvariai talkininkauja nemažas šviesuosius lietuvius, nes jie žino, kad kultūrinis smukimas blogai paveiks lietuvių pastangas Lietuvos laisvės atkovoti. Liūdėti

dvasia buvo didesni. Lietuviškos pamaldos, paskaitos, susirinkimai tada buvo gausiai lankomi, stiprėjo senieji laikraščiai ir kūrėsi nauji. Dabar nevienu viešas lietuvių susibūrimas — praskydęs, o laikraščiai pradeda stigtį skaitytojų ir bendradarbių. Tikriausiai tai tiesa, nors aš buvęs prie 10-12 metų lietuvių pakilimą laikyčiau padidintu aukščiausiu normalaus pajėgumo. Neįprastos amerikietiško gyvenimo sąlygos dūlino ir skatino ieškoti moralinės užuovės savočiuose. Tada naujų kraštų dar nepasitikėta ir mažiau turėta nuosavų materialinių gėrybių, daiktinių "užuovėjų", kurios reikalauja aptarnavimo, prižiūra ir net pavergia. Prieš 10-12 metų visi tremtiniai buvo jaunesni, šeimininkės viltys skaistesnės. O tai daug reikšia. Tiesa, dabar priaugo jaunų žmonių, bet jie kitoksn — savanaukiškesni, pragmatiškesni, skeptiškesni ir gal būt sėklesni (ne Europoj mokslus ėję) — beveik visi tikslųjų techninių, bet ne humanistinių mokslų. Tai vėl daug reikšia, tik ne bendrosios kultūros labui, o specializacijai.

Bet ir dabar lietuvių kultūros bendrieji reikalai nėra tokie blogi, nors galėtų būti geresni. Jei tikėti laikraščiams, II Kultūros kongresas buvęs gausnesnis už oirmąjį. Anksčiau tokios didelės dailės parodos nebuvę surosta ir jokia paroda nebuvo taip gausiai lankoma. Per I Kultūros kongresą simfoninio koncerto taip pat nebuvo, nors būvisi graži dainų šventė. Prieš 10 metų nebuvo ruošiami operos spektakliai, bet chorai būvę gausnesni ir pajėgesni. Tada lietuviškų knygų buvo išleidžiama daugiau, bet nemažas procentas jų būdavo perspausdinamos (antrieji leidimai). Dabar knygų mažiau išleidžiama, bet jos pirmojo leidimo). Dabar šiek tiek gausnesni lietuvių autorių vertimai į anglų kalbą. Tiesa, sustojo "Literatūros lankai", bet išėjo "Metmens", "Aidų" žurnalas su savo premijom senokai jau atšventė dešimtmetį Amerikoje. Prieš 9 metus pradėtas lietuvių enciklopedijos leidimas reguliariai ir garbingai vedamas prie pabaigos. Nebeskačiuojant kitų gražių kultūrinių darbų, atliktų nuo 1950 metų, reikia pabrėžti, kad tremtinių užsimojimais lietuvių išeivijai Š. Amerikoje buvo duota aukštesnė kryptis negu ankščiau. Plačiau šiai reikškesi tėvų aukomis leisti vaikus į aukštuosius mokslus. Nors šios krypties visuomeninių vaizų dar lauktina, bet ji paveikė senąją lietuvių emigraciją, nesis jo vaikų gausiau siekia universitetų. Nors enciklopedija nėra aukščiausias intelektualinės kultūros rodiklis, bet vis dėlto prieš 1950 m. Amerikos lietuvių jam nebuvo pajėgus.

Dabar svarbiausias klausimas — ateitis. Ar Amerikoje mokslus baigę akademikai pajėgs perimti vyresniųjų žibintą, kurį Lietuvos prieblandojo laiko iškėlė tremtiniai daugiau humanistinių mokslų atstovai? Kas bus su patiais jauniausiais lietuvišiais? JAV ir Kanadoj gimusi arda ten pradžios mokslo pradėjusi jauniausioji karta kečia gaudinčioji liūdesio. Jau yra tremtinių vaikų, sunkiai bekalbandžių lietuviškai. Ar jie negabūs, tapo hebes dėl pergero gyvenimo, ar jų tėvai nebesuprantą, kad, nemokydami lietuviškai, skriaudžia dvasiškai savo vaikus, atimdami jiems platesnio pasaulio ir kalbos turstus? Tokie faktai liūdnai nuteikia šviesuosius lietuvius, nes jie žino, kad kultūrinis smukimas blogai paveiks lietuvių pastangas Lietuvos laisvės atkovoti. Liūdėti

(Nukeila į 2 psl.)

KALEDOS ARBA SAULĖS ŠVENTĖ

Kalėdos svarbiausiai žiemos šventei yra pavadinimas nelietuviškas. Kaip Kalėdos, taip Velykos svarbiausioji pavasario šventė yra subarbarinti slavų pavadinimai, kaip ir pati bažnyčia — „božnyčia“, kas lietuviškai reiškia „dievų sandėlis“. Latviai, kurie krikščionybę gavo ne per lenkus, išvengė šventių susilavinimo, išvengė taip jau savo mitologijos — senosios tikytos lėkėnų suskurdinimo, todėl pas juos ir sezoninių šventių pavadinimai daug turtingesni.

Latviai šių šventių nevadina Kalėdomis, bet išlaikė senąjį vardą — „Svētki“, kas reiškia Svetelėjai. Tas jų žodis yra tinkamas už mūsų, paimtas iš lotynų „Calendae“, kuriuo vadinta pirmąją naujo mėnesio dieną.

Latviai, kaip ir lietuviai, yra sudramatizavę šių šventių atėjimą. Latviški „svetelėjai“ atvažiuoja rogemis su būriu palydovų ir skelbia šventių atėjimą. Jie grįžta nugalėję tamsybės pajėgas ir išlaisvinę saulutę iš neaisvės.

Lietuviškas pasakojimas ne daug skiriasi nuo latvių. Mūsų kėje mitologijoje vaizduojamas ne svetelių atvykimas, bet patios saulutės — auksiniuose ratuose, su vainiku, šilkiniais botagais, vaizduojančiais spindulius.

Taigi, senuose latvių ir lietuvių šios šventės atvaizdavimuose yra daug bendro. Bet yra ir skirtumų. Pvz., latviai manydavo, jog jų svetelėjai atvyksta nuo Rygos pusės, o lietuviams atrodo, jog saulutę atkeliauja „iš anapus Nemuno“.

Lietuvių Enciklopedija rašo, kad lietuvių žiemos šventių pavadinimas „kalėdomis“ gautas per gudus (bielorusus, kur jas vadina „kalady“).

Latviai, kaip minėta, Kalėdas vadiną „Svēčiais“ ir tai tinkamiausias pavadinimas, kadangi per žiemą mažiau skubių darbų teturint, žmonės labiau lankėsi pas gimines ir artimuosius, bet tuo pavadinimu „svetki“ — svetelėjai — išreiškiamas žmonių laukimas ir džiaugsmas dienos šviesos — saulės grįžimui prasidėjus.

Latvių „Svētki“ atvažiuoja rogemis iš Rygos su būriu ginkluotų palydovų (pagal latvių išlikusias kalėdines dainas ar giesmes).

„Mūsų žmonės įsivaizduoja, kad Kalėdos atvažiuoja auksiniais ratais, turi šilkų arba dirbų botagus, atvyksta iš tolo — per aukštus kalnus, per žemus klonius ir atveža jų laukiantiems žmonėms nepaprastų dovanų: merginoms baltas bielynas (prausykas), vaikinams „juodą černylą“ (cerniela); dar minėtas perlu vainikas, aukselio kupka ir sidabro žiedas. Taip pasakoja apie tuos „dyvius svetelius“ dūkų kalėdiškos dainos (Liet. Enciklopedija, tomas X, pusl. 294). Tose dainose dar galima įžūrėti simboliškai vaizduojamą saulės grįžimą ir jos atributus (perlo vainikas — saulės šilkų botagai — jos spinduliai. Viena Kalėdų daina prasi-

pražydo“; kitose dainose minėtas elnias devynragis“, ant kurio ragų nuostabūs kalviai kala ir lieja žerėnias brangenbybes. (LE)

Atsargiai su pasivaikščiojimais

CHICAGO. — Pensininkui Valterui Grybowskui bevaikščiojant savo daržę, iš dangaus nukrito 3-8 colių didžio geltonos spalvos ledo gabalas, beveik paliesdamas vaikščiojantį.

Grybowskis paskambino Chicago miesto aldermanui Pucinskui, kuris liepė jam ledo gabalą įdėti į plastikinį maišą ir laukti šaldytuve iki pasiims oro administracija. Gabalas ledo, esą, nukrito išmestas iš skrendančio lėktuvo.

Prieš kelis mėnesius toks pat lėktuvo išmestas ledas nukrito pietų-vakary dalyje ant Chicago vieno namo kampo, numušdamas patį kampą.

WASHINGTONAS. — Žmonių prieaugliui „normaliai“ daugėjant kasmet po 2.2 nuosimėjus, kas 30 metų žemės gyvenytojų skaičius pasidvigubina; dabar žmonių yra 4.4 milijonai. Visliausi yra Azijos, Afrikos ir Pietų Amerikos gyventojai: Pakistanas kasmet padaugėja 3.4%, Nikaraguoje 3.4%, Kenijoje 3.7%, rabe 3.4%.

Lietuvių tremtinių (Atkelta iš 1 nsl.)

Gerėja ir senųjų ateivių gausus mirimas ir naujųjų ateivių perkūstytos, ypač kai kurių veiklių intelektualų, mirtys.

Tos mirtys liūdnai nuteikia lietuvių, nors apskritai amerikiečiai apie mirtį galvoti nemėgsta, apie ją nekalba ir nuo jos liūdnai maskuojasi. Pvz., Washingtono teko matyti kapinės, kur nebėra nė mirusiųs paminėti, jau nekalbant apie kapus. Čia tik lygiai nuplautoj žolėj nebūvo galima pastebėti nežymias plyteles, ant kurių kartais pastatomi vazonėliai su gėlemis. O „graborius“, vadinamas lietuvių direktorium, lavoną taip išpudruoja, išdaro, žandus priemša pakulų, kad pats mirusis savęs nebepažintų arba manytų, kad jis atjaunėjo ir nekada nesirgo. Bet už tai „saldusis“ „direktorius“ ir lupą dolerių! Todėl gyvi vidutiniai amerikiečiai ir dreba, kad darbo nenuostų, kad skolos staigiai nepriklęgtų, kad juodžių priartėjimas namo nenupigintų, kad „šerų“ vertė nenukristų, kad koks palauža nesuvaižintų, kad ligą nepikintų, kad ilgai sirgti netektų, vėš mirtį, kad būtų pinigų gražioms laidotuvėms, nors ir žino, kad paslaugūs „direktorius“ lavono vidurius prikišms drožliu, o giminės stengsis kuo greičiau užmiršti.

Šitokios baimės veikia ir lietuvių, bet jie savo mirusius labiau gerbia už amerikiečius. Sprendžiu iš lietuvių katalikų kapinių, kurias man teko aplankyti prie Toronto. Nors kapinės senenai pradėtos, bet jų paminklai gražesni ir įvairnesni negu kanadiečių kapinėse. Bet, svarbiausia, iš vieno kapo mačiau, kad artimieji mirusio kaulus ten atkėlė: iš toli, nes žmogus buvo miręs tada, kai lietuvių kapinių prie Toronto nebuvo. Tai liūdnai patriotinį ryšį su lietuviais. O savų mirusių prisiminimas yra dvasinio veiksmo jėga. Ji nuo mirties reapsaugo, bet ji grąžina į tikrąją realybę, kuria merikietis dažnai maskuoja liūdną juoką. To mokosi ir lietuviai. Bet jie taip pat jaučia supramoninto ir sukomercinto gyvenimo netikrumą. Kaip ženas lietuvis yra pastebėjęs, mūlkus (6-7 ha.) ūkininkas Lietuvoj jautėsi saugesnis ir laisvesnis negu doleringas lietuvis ajsvės krašte. Ta netikruma dar padidina ir svetima žemė su nekrūtišku žvilgsniu į sujauktas vertybes, nes mirties šėšė stengiamasi užmiršti.

JAV AVIACIJOS SPORTININKAS SU SOVIETAIS NEBEDALYVAUS

Aerobatikos lakūno išpužiai Sovietų Rusijoje

ELGIN, Ill., laikraštys Daily Courier News idėtas to laikraščio korespondento Nick Daver'o pasikalbėjimas su Bob Davis, vienu iš pirmųjų JAV aeronautikos komandos (team) narių, kurie praėjusią vasarą buvo išvykę į Sovietų Rusiją ginti Amerikos pasaulinį titulą orinio sporto srityje. Davis grįžo namo į Woodstocką, sumizges, nusivylęs ir su kartėliu širdyje. Woodstoke, Illinois, jis yra komercinės aviacijos pilotas.

„Ten Rusijoje mus gerokai išpliekė“, buvo jo pirmi žodžiai. Jungtinių Valstybių komanda baigė ketvirtuoju iš eilės, kurioje dalyvavo daugiau kaip tuzinas komandų lenktynėse, panašiose į oro sporto Olimpiadą.

„Kas laimėjo pirmąją vietą?“ paklausė reporteris.

„O“, Davis turėjo gatavą atsakymą. „Aišku, rusai“. Ketvirtoji vieta buvo priimtinai, pasakė Davis, „turint galvoje kontestą, kuriame buvo neįmanoma laimėti. Mūsų laimė, kad mes dar tiek gavome“.

Komandos atskridimas liepos mėnesį buvo vienas malonumas, kalbėjo Davis. Komandos susitikimo vakarų Vokietijoje ir gražių ankstybą rytą saulei tekant buvo palydėti per Dunojaus upę iki Rusijos pusės. Bet Rusijos pusėje, juo toliau komanda keliau į rytus, juo blogesnės sąlygos darėsi.

Rusų kariški vadininkai priverė komandą skristi tūkstanties pėdų aukštyje ar dar žemiau, tuo būdu Davis ir jo komandos vyrai galėjo gerai apmatyti perskrendamą kraštą. Nors jie skrido per Sovietų grūdinių javų juostą, niekur nesimatė nė vieno meksfaltuoto vieškelio, nei traktoriaus, nei jokio sunkvežimio. To vietoje žemdirbiai kirtė javus rankomis ir gabeno arkliais. Jų gyvenimo standartas

atrodė 30 ar 40 metų atsilikęs nuo mūsų“, sakė Davis.

Viešbutis, Kievo mieste, kuriame Davis buvo apsisėjęs, neturėjo nei išieinamosios (toiletų). Buvo tik skylė grindyse. Telefono aptarnavimas blogas. Reikia nepamiršti, kad Kievas yra skaitomas Sovietų Rusijos pajungtos Ukrainos sostinė. Be priekaišto buvęs susisiekimas miesto autobusais ir požeminiais traukinėliais, net „ekseleent“.

Policijos buvo kiekviename žingsnyje. „Nenuėsi vieno bloko, kad nematytum dviejų ar

trijų policininkų. Jie yra visur. Užtenka policininkui žvilgtelėti savo švilpuku kai publika riščia bėga į šilgatyvius. Kas Davis dėjosi ypač patraukė, tai Sovietų žmonių įtarinėjimas, nepasitikėjimas ir nemandagumas. Dėl viso to Davis kaltina sovietų policinę sistemą. Davis, kuris į Sovietų Rusiją buvo atvykęs drauge su savo žmona, rado, kad viešbutyje buvo iškrėsti jų čemodanai ir, kad jie buvo sekiojami kiekviename žingsnyje.

Davis individualinėse skraidymo lenktynėse baigė 41-ju, bet jis tikras, kad būtų baigęs 20-ju, jei teisėjai būtų buvę bešališki. „Protestai ten nieko nereiškia. „Rusai apgaudinėja“, baigdamas pasakė Davis, pareikšdamas, kad jokiose sporto žaidynėse su sovietais nebedalyvaus.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ 1977 NAUJŲ METŲ

Be Lietuvos Policijos Tarnautojų klubo „KRIVULĖS“ VALDYBA

POVILAS DARGIS SLA Prezidentas ir GERTRUDA DARGIAI

KALEDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ 1977 METŲ PROGA SVEIKINU VISUS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NARIUS IR VISUS GEROS VALIOS LIETUVIUS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų SVEIKINA CHICAGOS IR JOS APYLINKĖS LIETUVIUS

PETER KAZANAUSKAS, Prezidentas

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI

Euphrosine Mikuziūtė
SLA Pildomosios Tarybos išdininkė

LINKIŲ VISIEMS PRIETELIAMS, DRAUGAMS IR BICIULIAMS LINKSMAI IR LAIMINGAI PRALEISTI KALĖDŲ ŠVENTES IR SUTIKTI NAUJUOSIUS METUS

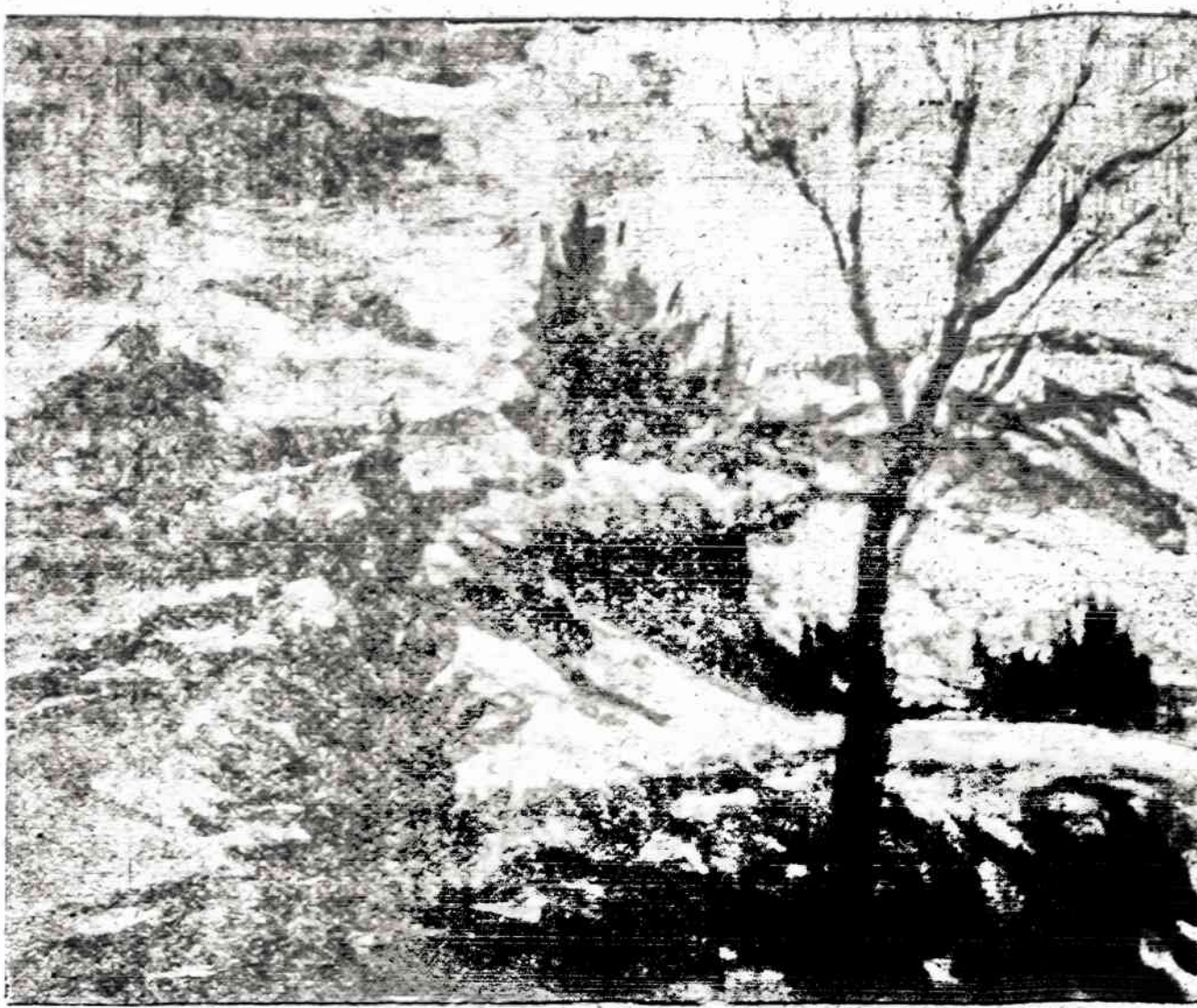

Dan Kuraitis

AMŽINOS KOPOS

Netoli nuo Chicagos miesto klotas saulės kaitinamu smėlio ir priemiesių, apie 50 mylių ilgu ir begalinio ploto aukštesnio vidurmesčio, Michiganų ir žemesnių kopkalnių, ežero pakraščiu į rytus už Gaijvairausia augalija, medžiais, Indiana nusitęsia kopos, — ir krūmais, nesudaro sąlygų smiltynai ir miškai. Vieną žaidimams, o tiksliai poilsiui ir trečdali kopų užgožė plieno sveikatai.

Fabrikai, visai arti prieš 50 metų įsteigto Indianos valstijos parko: Indiana Dunes State Park. Tai gražiausios kopos ir pan. Daugelis per vasarą gal visame pasaulyje (išskyrus Lietuvą ir Šarą!) atostogauja valstijos parke, kuri gyvena seniai pasistatytose nameliuose, dar prieš parą būtu susipažinęs arba nesidomėtų kopomis. Yra tokių, kurie kopas labai mėgsta, o kiti ne gali priprasti, net nepakenčia. Vienus ir antrus galima pateisinti. Šis ežero pakraštis nu-

M. Šileikis

Kopos

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems geros valios lietuviams linki

Lietuvių MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA
VALDYBA ir NARĖS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų linki taupytojams ir visiems Chicagos ir jos apylinkių lietuviams

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Direktoriai ir Valdyba

EUGENE PIETKIEWICZ, Prezidentas

47 and Rockwell Street. Tel. LA 3-1083

94th & Roberts Rd.
Hickory Hills, Ill.

Hill Creek Shopping Center
8653 W. 95th St.
Hickory Hills, Ill.

Tel. 585-9070

kursantai atvykę vienai dienai, susilinka su karščiu, troškuli ir nuostaba dideliuose simltynų plotuose. Bet daugumas žmonių, kurie smėlio nesibaido, palyginti randa ramybės gryname ore ir pajunta malonumą, kurį teikia didinga kopų aplinka.

Nepažįstamam kopų, atrodo, kad šita tuščia ežero pakrantė yra bevertė dykuma, egzistuojanti pati iš savęs, atsilikusi nuo 20-to amžiaus civilizacijos.

Gamta daro savo darbą, net priešingai žmogaus norams ir jo idėjoms, turintį neturintį prasmę... Vėjas judina smėlį neša po vieną jo grūdėlį miško linkme. Per trejetą šimtų metų smėlis palaidos didelę dalį miško; dar po poros šimtų metų gali likti tik tai Sahara, — karštos saulės kepina dykuma.

Paradoksiškas vienišumo jausmas kopose sustiprina žmogų, vietoje susilpninti, visa aplinka, be to, susisiekiama su miestais patogumas, pritraukia milijonus žmonių. Kai giedrią dieną saulė leidžiasi, skersai ežerą galima matyti Chicagos dangoraižius.

Žmonės yra jautrūs didingai, dar civilizacijos nesugadintai gamtai, ypatingai kopoms, kai nuo kitros smėlio paviršiuje mirga garuojanti migla, akys apraibsta. Kalvos ir žemumos išmargintos parudusių žolių kupsteliais, laukinių vyšnių, žolių su varpomis ("Maram" vyksvos), kurių ilgos šaknys smėlio gilumoje gauna drėgmės. Vietomis yra šiaurės drebulių ir apstu liepų, dingstančių po smėliu. Žalsvai mėlynas ežeras smėlį padaro šviesiu kontrastu. Miške yra gėlių, apstu mėlynių uogų, juodųjų serbentų, įvairių grybų.

Prieš 12.000 metų ledų gaudynė padarė didžiausius ežerus ir šias kopas, kurias dabar lietuviai pradė vadinti "Sandūna". Botanikai surado, kad Sandūnuose yra apstu vaisiams gaminti šaknų, augalijos. Chicagos universiteto chemikai bent dešimtą tokių vaistžolių išvardijo. Esą tokių medžiagų, kurios labai tinka artėriui, reumatui gydyti, taip pat ir kvėpavimo takams vaistų.

Aš su Indianos valstijos parko kopomis susigyvenau nuo 1925 metų, kai dar nebuvo parko, tik dykumos, nebuvo nei kelių prie ežero privažiuoti.

Bet ten gyventa žmonių miškuose. Kur dabar yra prie Tremont kelio Wilson Shelter, ten buvo mažas vienišio žmogaus namelis, sodas ir kiek dirbamos žemės. Likusios obelys, persikai ilgą laiką nešė vaisių, kurias naudojosi kas norėjo, bet dabar išnyko. Tiksliai alyvos krūmas prieš porą metų pasukutinis nudžiūvo.

Rodos 1925 metais Kl. Jurgelionis, buvęs "Naujųjų" administratorius, su organizavo dienraščio štabo ir bendradarbių naktinę ekskursiją į Sandūnus. Automobilų virtinė sustojo prie Burns Ditch, kur dabar yra plieno fabrikai. Jurgelionis pilnam mėnui šviečiant, vedė mus per nedidelį ažuolyną, tarytum Mozė žydus iš Egipto prie ežero. Pasiekę ežerą, savo rūšius su valgiu ir vandens atsargoms, numetę, šokome į vandenį maudytis, privargę ir sušilę atsigalvinti. Tuoj prisirinkę malkų stuobrių sukūrėme didelį laužą. Visi patenkinti, linksmi, graži šiltą liepos naktį pačiame vidurvasaryje, neteko net išsimiegoti, nes tuoj ežero horizonte pasirodė raudona padangė ir virš vandens pusė saulės.

Kai prašvito, pamačiau visa ežero pakrantę į rytų pusę nepaprastą vaizdą: ilgiausia baltos smėlio juosta vingiais išsitiesius kiek akys mato. Ant smėlio tupėjo tūkstančiai žuvėdžių, kurių dabar nėra, jos išnyko. Šis vaizdas mane sužavėjo ir aš ten pat pasidariau pirmąjį kopų eskizą su pakrantės prasikišusiomis pušalėmis.

Prie smėlio reikia priprasti, nesvarbu, kad namo parvažiuos batuose, ir kišenėse randi smėlio, bet tie išpūdziai, kuriuos parsivežei, tave skatina vėl grįžti.

Kai valstijos parkas buvo atidarytas, praveisti keliai ir takai, pastatytas gražus paviljonas, aš buvau nuolatinis kopų lankytojas. Su palapine stovyklaudavau parko stovykloje. Kai išsimiegi tyramė miško ore, atsikėles jautiesi gerai palisėjęs net lengva kvėpuoti. Nuo ežero pakvimpa žuvimis. Po pusryčių prie savo palapinės, su drobe ir molbertu eidavau į kopų aukštumas, kur atsiveria didinga kopų ir ežero panorama. Kas gali būti gamtos mėgėjui malonesnio? Kai lyja, klausau kaip vandens lašai perpena ant palapinės stogo, Kai saulė šviečia, mirga saulės kibirkštelės pro palapi-

naletėje rasti tokius gausius atspalvius.

Rudens naktį prie palapinės ateina neprašyti svečių: rakūnų, skunkų, kurie ieško ko nors užkasti. Rakūnai nebailūs, negali jų nuo stalo nuvaryti, bet su skunko reikia kilti elgtis pabaidyti, tai ir pats iš ten turėsi bėgti, kai paleis stiprų kvapą. Aš jau turėjau su jais reikalų... Vieną kartą rakūnai pusę kumpio ir svarą sviesto "suvalgė", kai pavėlavęs sutemus grįžau iš kopų. Radau stalą išdraskytą, riebalais suteptą... smėliu apibarstytus daiktus.

Rudenį stovyklą palieka tušcia tik savaitgaliais atvykdavo skautų tuntai. Šiaip viešpatuoja klaiki tyluma arba vėtaip elgtis pabaidyti, tai ir pats iš ten turėsi bėgti, kai paleis stiprų kvapą. Aš jau turėjau su jais reikalų... Vieną kartą rakūnai pusę kumpio ir svarą sviesto "suvalgė", kai

DEL DIEVO IR TĖVYNĖS!
LINKSMŲ ŠVENČIŲ LINKIME VISIEMS
GEROS VALIOS ŽMONEMS

Don Varnas American Legion Post
& Auxiliary No. 986

Ona ir Stasys Stanaičiai sveikina visus draugus ir pažįstamus su šventomis Kalėdomis ir Naujais Metais, linkėdami juos praleisti linksmi ir laimingai.

SVEIKINAME LIETUVIUS
ZIEMOS ŠVENČIŲ POGA
IR
LINKIME LAIMINGŲ METŲ!
LAI GYVUOJA LIETUVIAI!

BRUNO ir BERNICE
K L E M K A I

VISIEMS "NAUJIENŲ" SKAITYTOJAMS LINKIME LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

POVILAS IR MARIJONA DAUBARAI
ir jų sūnus Roy Petro
Telefonas 586-1888

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkiu savo pacientams, draugams ir pažįstamiems

DR. VYT. TAURAS

Gdytojas ir Chirurgas

2652 W. 59 St. Chicago, Ill. 60629
Tel. PR 8-1223

NELAIMĖ ATOMINĖJE JĖGAINEJE

Ištrauka iš V. Petraičio "Atominės Pramonės Sunkumai"

Technikos žodžio Nr. 3(153)

1975 m. kovo 22 d. vidudienyje kilo gaisras Brown Ferry atominėje jėgainėje arti Athens miesto, Alabamoje. Ta nelaimė, kuri lengvai galėjo virsti katastrofa, buvo blogiausia, kokia bet kada buvo patyrusi atominė pramonė JAV-se. Žemiau perduodama Branduolinio Reguliavimo Komisijos (Nuclear Regulatory Commission, sutrumpinta N.R.C.), ištyrusios tą įvykį, oficialiai pranešimo trumpą santrauką.

Gaisras prasidėjo, kad darbininkas, norėdamas patikrinti oro protekį (leak), panaudojo degančią žvakę, nuo kurios užsiliepsnojo pundas elektros kabelių lentynoje, esančioje po reaktoriaus kontrolės patalpa. Dūmais pripildytoje kontrolės patalpoje kilo panika, kai operatoriai atkakliai stengėsi saugiai išjungti

kontroliuojamą atomų skilimo reakciją, kuri gamina jėgainės energiją.

Po to, kai subėgę darbininkai nesugebėjo patys užgesinti ugnies, praėjo 15 minučių kol buvo paskelbtas visuotinis aliarmas. Tas uždelsimas įvyko todėl, kad ant instrukcijos lapo, kaip elgtis nelaimės atveju, buvo užrašytas klaidingas telefono numeris.

Vienai valandai praslinkus nuo gaisro pradžios atvyko iš Athens gaisrininkai ir patarė panaudoti vandenį gaisrui užgesinti. Tas patarimas buvo atmestas ir gaisras po to siautė dar septynias valandas (!! V.P.). Kai pagaliau gesinimui buvo pavartotas vanduo, gaisras buvo užgesintas per 15 minučių.

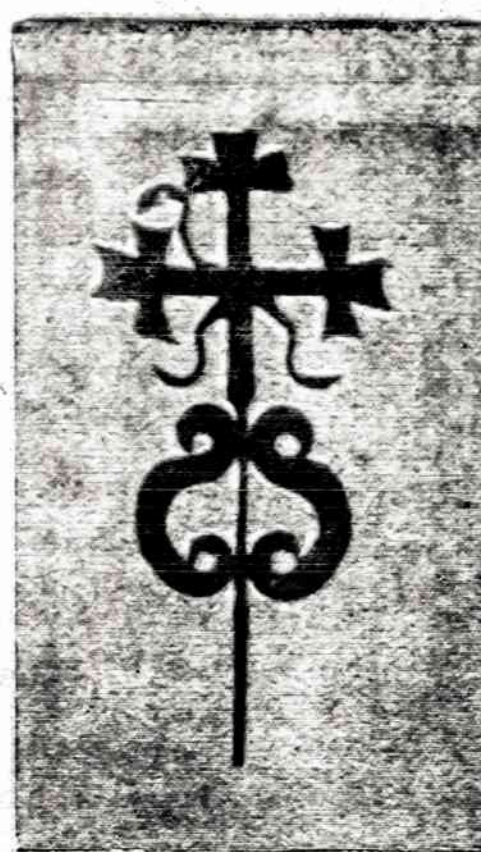
Ugnis sunaikino apie 2,000 elektros kabelių, esančių po reaktoriaus kontrolės patalpą ir sudarančių visą jėgainės komplikotą laidų sistemą.

Atsarginė reaktoriaus vėsinimui skirta sistema, o taip pat ir keletas svarbių pompų vandens cirkuliacijos sistemoje buvo gaisro sunaikintos.

Technikai nerėsi iš kailio stengdamiesi rasti kitą būdą vėsininti reaktoriaus šerdį. Vandens paviršius viename reaktoriuje nuslūgo beveik žemiau kuro strypo (rod) viršaus. Jei tą kurą neapsupa vanduo, jis sutirpsta nuo karščio ir ištirpusi radioaktyvus kuro masė gali pradeginti reaktoriaus tanko grindis paskleisdama aplink mirtiną radiaciją. Tik didelės pastangos panaudoti išorinį pompavimo šaltinį apsaugojo reaktoriaus šerdį nuo katastrofos.

Keli žmonės buvo lengvai sužeisti, bet nei vienas nežuvo. Tennessee Slėnio Valdžia (Authority) tos jėgainės savininkė, nustatė, kad gaisro padarytas nuostolis siekia 6.7 mil. dol. Abu reaktoriai dviejuose jėgainės vienetuose negalės veikti mažiausiai metus, kas sudarys jėgainę po 10 mil. dol. nuostolio kas mėnesį.

N.R.C. nustatė, kad jėgainės vadovybė nebuvo tinkamai pasirošusi kovoti su tokia kritiška padėtimi. Vietinės valdžios įstaigos buvo tik atsitiktinai painformuotos, Valstijos plento patruliui nebuvo nieko pranešta. Valsčiaus Civilinės Apsaugos koordinatorius, kuris yra atsakingas už gyventojų

evakuavimą nelaimės atveju, sužinojo apie gaisrą tik po dviejų dienų. Kaimyninio valsčiaus šerifas buvo painformuotas apie pavojų po 4 valandų nuo gaisro pradžios, bet buvo paprašytas tylėti, kad nesukelti panikos.

Norėdama užkirsti kelią tokiems įvykiams ateityje N. R. C. pradėjo dabar tikrinti saugumo sistemas kiekvienoje atominėje elektros jėgainėje.

DANTŲ PRIEŽIŪRA – KŪNO SVEIKATA

Rašo Dr. A. J. Gusenas

Ne dažnai mes pagalvojame apie gamtos nustatytus dėsnius. Kaip gražiai viskas jas sutvarkyta! Pavasaryje atgyja gamta ir pasipuošia rėbų žaliu, sužaliuoja žolynai ir gelės atskleidžia daugybę įvairiaspalvių žiedų. Kiekvienas pasakome, jog tai gamtos padarinys. Tikra tiesa, bet gelės, žalumynai turi būti laistomi sidabrinės rasos, kitaip jie išdžiūtų ir nežaliuotų. Tie patys gamtos dėsniai veikia ir žmogaus dantis. Gerai juos prižiūrėti ir švarią užlaikant, jie būna sveiki ir ilgai tarnauja.

Dantys yra vienas iš svarbiųjų žmogaus kūno aparatų. Maištas turi būti gerai sukramytas pirmiau, negu jis patenka į virškinimo organus, nesukramytas maistas greitai virškinimo aparatą sužaloja ir atveria duris daugybei įvairių ligų.

Nūdien jau žinoma, kad žmogus ir jo dantys būna vien tik nuo gero maisto. Maistas yra žmogaus vaistas ir vaistas turi būti maistas. Mityboje turi būti pakankamai vitaminų ir mineralinių druskų, kad galėtų reguliuoti kūno kaulų ir dantų sveikatingumą. Kiekvienam būtina daugiau natūralaus maisto naudoti kasdieninėje mityboje, nes tik iš jos gaunama viso to, ko mūsų kūno organizmui reikia.

Beje, dar ir nūdien kiniečiai valgo sumaltus kiaušinio lukštus, kad kūnas gautų kalcio druskų kaulų ir dantų tvirtumui.

Būtina pasakyti, kad šiandien mažai moterų tepagalvoja apie geros mitybos savybes. Dažnai jos perka skardines konservuotą maistą ir juo maitina visą šeimą ir vaikus. O, kad dantys genda nuo tokios mitybos, tai visiškai jos nepamastė.

Gera mityba nustato augančių vaikų kaulų ir dantų sveikatingumą, o taip pat ir suaugusių žmonių.

Dantys yra tos pačios žmogaus kūno dalys ir jos esti tam priai susijusios su visa kūno sistema. Klaidinga manyti, kad dantys yra tik kaulo gabalai su sodinti į žandikaulius, neturintieji nieko bendro su kitomis kūno dalimis.

Būtina žinoti, jog dantys turi tuos pačius dirgsmius ir kraujo indus, kaip ir širdis, jėgnos, inkstai ir plaučiai. Tas pats kraujas cirkuliuoja per juos, kaip ir per visus kitus kūno organus.

Norint turėti gerą sveikatą, būtina dantis prižiūrėti, kad jie būtų sveiki, o ne korozuoti, pūzruoti!

AMŽINOS KOPOS

(Atkelta iš 3 psl.)

parko galo. Aš pasilikdavau dirbti, o ji ežero pakraščiu grįždavo į stovyklą. Kartą užklupo didelis lietus su perkūnija, tai kol pasiekė stovyklą, persalo. O aš susinešiau savo daiktus po tirštu kedro krūmu, taip ir ištupečiau kol lietus praėjo. Vieną kartą temstantėjau per atviras kopas, sustojau pri siskinti vynuogių. Žiūriu, ant kopkalnio stovi didelis vilkas. Stoviu ir aš, visai netoli viens prieš kitą. Kas dabar bus? Ar jis mane užpuls? Bet vilkas nėra į mišką. Žinojau, kad yra lapių, stirnų, barsukų, net nuo dingių gyvačių, bet vilką mačiau pirmą kartą.

Kopos yra paslaptingos ir apaugulingos. Pav., kur pernai buvo kopkalnis, žaliavo jaunos liepos ir jėvos, tai kitais metais ten randi tik kelias liepų viršūnes kyšančias iš po smėlio. Iš po smėlio išlenda milžiniškų pušų kelmai su ilgomis šaknimis. Taip yra, kai per žiemą šiaurės vakarų vėjas nuo ežero pusto smėlį ir kelias į viršų link miško. Kopos nuolat keičiasi, bet jos pasilieka "amžinos", tiksliai naujoje šviesoje. Gal niekur kitur nėra tokių gražių ir įvairių kopų, kaip Sandūnai.

Dabar kopos atrodo kitaip, kai civilizacija supa jas iš visų pusių. Aplink State Parką. Nacionalinis parkas atsivėrė aukšta tvora skersai ir išilgai per kopas ir pelkes, beveik iki Michigan City miesto, iskaitant ir Beverly Shores vasarvietes. Bet vis dar galima pasigrožėti tuo, kas yra likę.

Miklas Šiletkis

— Pasaulinėje istorijoje per amžius pagarsėjusi didžiojo graikų filosofo Sokrato žmona Ksan-typa išbarusi savo vyrą, į šuns dienas išdėjusi, atsinešė kibirą galto vandens ir jį suvertė Sokratui ant galvos.

— Ar aš nesakydavau, kad po audros pradeda lyti, ramiausiai pasakė jis savo draugams.

"NAUJIENGOS" BOLSEVIKAMS YRA RAKŠTIS JU AKYSE

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ draugams ir visiems lietuviams

Community Press Service ..

VITANT P. GALSIS, sav

Publicity — Advertising — Public Relations.

9738 Irving Park Road
Schiller Park, Illinois 60176 Tel. 678-7250

Linkim Linksmiausių Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujųjų 1977 Metų giminėms, visiems nariams, rėmėjams, draugams ir pažįstamiems

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ 228-TA VYRŲ KUOPA

JOHN G. EVANS, Jr., — pirmininkas
STANLEY P. EVANS — vicepirmininkas
VYTO UZNYIS — fin. raštininkas
JOHN DREVIN — išdininkas
ARNOLD BRAZIS, Jr., — nut. raštininkas
ARNOLD BRAZIS, Sr. — izdo globėjas
VYTO KANTRIMAS — izdo globėjas
ALGIRD BRAZIS — organizatorius
BRUNO GRAMONT — organizatorius
ARNOLD BRAZIS, Jr. — istorikas.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ linki visiems taupytojams ir geros valios lietuviams

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

VALDYBA IR DIREKTORIAI

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650
Telefonai Priemiesčiams 656-6330, Miestui: 242-4395

OFFICERS
BENNIE DIRZIUS, President
PAUL PUTRIM, Vice Pres.
DENNIS N. GRIBAUŠKAS, Vice President
ADAM BERNADISIUŠ, Treas.
JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, Exec. Secretary
JOSEPH BUTKUS, Asst. Sec.
HELEN P. RUKUŁA, Control'r
Adm. Sec.: PAUL S. ZUMBAKIS

Joseph F. Gribauskas
Exec. Secretary

DIRECTORS
ADAM BERNADISIUŠ
ANTHONY BERNADISIUŠ
JOSEPH BUTKUS
BENNIE DIRZIUS
DENNIS N. GRIBAUŠKAS
JOSEPH F. GRIBAUŠKAS
MARTIN J. NAPOLI, Jr.
PAUL PUTRIM
PAUL G. PUTRIM

DŽIAUGSMINGŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ visiems kostumeriams ir prieteliams linki

FRANK ZOGAS — Prezidentas

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400
4040 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

STEIGIAMOJO SEIMO ISTORINĖ REIKSMĖ

Iš V. Daugirdaitės - Sruogienės knygos
LIETUVOS STEIGIAMASIS SEIMAS

Dr. K. Grinius pažymi, kad "Svarbiausias Seiteigiamojo Seimo nuopelnas buvo laimingai baigta kova dėl nepriklausomybės ir nors dalies buvusios okupuotos etnografinės Lietuvos teritorijos atgavimas" (St. Seimo kadencijos metu Vilnius išbuvo lietuvių rankose 29 dienas). St. Seimas, 1920.V.15 priimdamas Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją, paskelbė visam pasauliui, kad galutinai patvirtinamas Lietuvos Valstybės Tarybos 1918 m. vasario 16 d. aktas.

Kad Vakarų valstybės pripažino Lietuvą de jure, didelė dalimi tai nulėmė tvarkingas Seimo darbas, sugebėjimas organizuotis.

Ištrūkusį iš okupacijų, ilgamečio rusų valdymo, Lietuva vėl grįžo Vakarų Europos kultūrinės ir politinės įtakos orbitą. St.

Seimo paremta Lietuvos vyriausybė ir jos diplomatai sugebėjo atsispirti Tautų Sąjungos prietamam Hymanso projektui, kuriuo kėsintasi susieti mūsų kraštą su Lenkija.

Didžiojo pavojaus metu, kada lenkai veržėsi į mūsų kraštą, Vyriausiasis Gynimo Komitetas paskaukė visą Lietuvą gintis nuo priešų. Visos jėgos buvo sutelktos, visa tauta sujungta. Kaip brangi yra nepriklausomybė, pajuto kiekvienas lietuvis; jai apsaugoti aukojosi jauni ir seni.

Žemės reforma išlygino amžių skriaudą — nusavino žemės iš kelių šimtų metų nuo tautos kamieno atskilusių dvarininkų ir aprūpino tūkstančius žemės trokšusių bežemių ir mažžemių. Šis įstatymas net šiandien galėtų būti pavyzdžiu ir kitoms valstybėms.

St. Seimo išleisti įstatymai

padėjo daliai kaimo žmonių kurtis miestuose, juos lietuviinti ir žemės darbininkų perteklių nukreipti į pramonę ir prekybą, kuriai mūsų žmonės pasirodė labai gabūs. Apstabdyta emigracija.

Didžiulis St. Seimo nuopelnas — sutvarkytas prieš tai skubotai suorganizuotas valstybinis ir savivaldybinis aparatas.

St. Seimui baigiant savo darbą, padėtis krašte jau buvo apimusi, gyvenimas ėjo į normalias vėžes.

St. Seimo veikimui daug trukdė tai, kad greta pagrindinių įstatymų leidimo jam teko eiti eilinio seimo pareigas — spęsti kasdienos, kartais labai smulkus reikalus.

KD ir VL blokų koalicija sudarė stiprią parlamentinę daugumą, kuri per pirmuosius darbo pasireiškė didelių darnumų ir kūrybingumu. Betgi palaipsniui, kaip minėta, tas vieningumas ėmė irti. Užvirė skirtingų pasaulėžiūrų kova. Tas atkaklumas, beginant savo nusistatymus, bandoma šitaip aiškinti:

"...politinės grupės siekė trumpiausiu laiku įgyvendinti savo ilgai puoselėtas idėjas ir realizuoti savo programų maksimumą. Greičiausia dėl to grupės mažai buvo linkusios į kompromisus bei tarpgrupinį bendradarbiavimą".

Diskusijos dažnai įsiliepsnėdavo į aštrią žodžių kovą, bet gyvybiniais valstybės reikalais partijų veikta vieningai, ypač

kaj būdavo svarstomi valstybės saugumo klausimai.

Tačiau buvęs St. Seimo atstovas J. Fronskus liudija:

"Pertraukų metu, Seimo užkandinėje, ar susirinkę kur privačiai, visi Seimo nariai — nuo VS iki Darbo Federacijos — galėjo kalbėtis ir juokauti kaip vienos profesijos kolegos. Tik Seimo plenumo, atsistoję prie tribūnos, stačiai transformavosi, galvas guldė už savo ir perkūnus su žaibais siuntę prieš visų kitų pasiūlymus".

Tenka apgailestauti, kad po 1926 metų perversmo tautininkų valdžia sąmoningai stengėsi nustumti St. Seimo reikšmę. Seimo sušaukimo data — gegužės 15-oji — pradžioje buvo švenčiama kaip svarbi tautinė šventė, bet 1927 m. jau susilaukta trukdymų. Vietoje Gegužės 15, 1930 m. įvesta kita Tautos šventė — rugsėjo 8-oji Vytauto Didžiojo vainikavimo diena, sutapus ir su katalikiška Marijos švente. Nebeprešiminta ir St. Seimo nuopelnai. Tuo reikalu spaudoje buvo daug rašyta. Katalikų žurnalas "Židiny" 1930 m. pasisakė:

"Nuostabus dalykas, kad po 10 metų mūsų visuomenė dar tiek nepriaugo, kad tinkamai paminėtų šias svarbias sukaktuves ir kad vyriausybėje žmogaus, pajėgiano į jas pažūrėti plačiau nei rodo siauri politiniai akiniai. Neigdami St. Seimo reikšmę ir trukdydami tinkamai paminėti jo sukaktuves, mes pažeidžiame visai ne to Seimo narius ar jame buvusias partijas, bet pačias tautos tradicijas, jos istorijos įvykius, o per tai ir pačią tautos garbę. Senas priežodis sako, kad blogas paukštis, kuris savo lizdą teršia, o pasityčiojimas iš savo praeities yra savo lizdo teršimas. Jūs labiau tai nesuprantama dabar, kada kai kurios organizacijos turi įsirašiusios tautos garbę į savo šūkius".

Nepaisant neigiamo kai kurių žmonių ar grupių nusistatymo St. Seimo reikšmė niekad nenublės. Tai buvo vienas iš reikšmingųjų mūsų naujosios istorijos laikotarpių. Lietuvių tauta, per amžius nedalyvavusi krašto valdyme, St. Seimo metu parodė sugebanti perimti iš kilmingojo luomo valstybingumo idėją ir sukurti tvirtą respublikos tvarkymo pagrindą. Tai duoda šviesių vilčių ateičiai, kad netolimos praeities patirtis padės lietuvių tautai vėl valstybiškai atsikurti humaniškais, demokratiškais pagrindais.

St. Seimas atidarė Lietuvai vartus į parlamentinės santvarkos kelią.

"St. Seimas buvo tikras Lietuvos liaudies seimas, atstovavęs visai tautai, visiems jos sluoksniams" — taip tvirtino istorikas Zenonas Ivinskis.

Pienas iš pirmųjų Lietuvos kariuomenės organizatorių, savanoris kūrėjas, buvęs St. Seimo atstovas, Kazys Skirpa taip apibūdina šią aukštąją instituciją:

"Steigiamojo Seimo išrinkimas 1920 m. reikšė apvainikavimą kovų, lietuvių tautos vėstų siekiant atsikratyti svetimo jungo ir atkurti Lietuvos valstybinį suverenumą, kurio ji buvo netekusi per daugiau kaip 120 me-

Žemės drebejimai ir žmonių aukos

Neminint naujausių žemės drebejimų Kinijoje, Japonijoje, Italijoje, Venecueloje, Ekvadore ir Portugalijoje, viename tik XX amžiuje buvo apie 30 didesnių tektoninių žemės perturbacijų, kuriose žuvo šimtai tūkstančių žmonių. Didžiaisiais mūsų šimtmečio žemės drebejimais skaiptomi:

1905 metais žemės drebejimas Kangroje (Indija); žuvo 20,000 žmonių; 1908 metais Mesinoje, Sicilijos saloje (žmonių žuvo tarp 84,000 ir 100,000; 1920 metais Kansų provincijoje, Kinijoje — 200,000 žmonių užmušta; 1923 m. Tokio — užmušta apie 157,000 žmonių; 1935 m. Quetta, Beludžistane — 60,000 žmonių žuvo; 1939 m. Chilėje ir Turkijoje — vienus ir kitur žmonių žuvo apytikriai po 30,000; 1970 m. Peru drebejime žmonių žuvo daugiau kaip 48 tūkstančiai.

Vėliausiose žemės drebejimuose, spėjama, Kinijoje žuvo labai daug žmonių, bet kinai,

ty".

91. Dr. K. Grinius. Lietuvos Respublikos Seimai (1920—1927), "Varpas", 1946, Nr. 5-7, p. 1-5.

92. Dr. V. Viliamas, straipsnis "Tėvynės Sargai", 1957, Nr. 1, psl. 66.

93. J. Fronskus, St. Seimo atstovų pasisakymai. "Keleivis" 1970.V.20.

94. Visuomeninis gyvenimas. St. Seimo 10 metų sukaktuvės. "Židiny", 1930, Nr. 5-6, p. 492-3.

95. Z. Ivinskis. Lietuvos St. Seimas. "I Laisvę", 1970. Nr. 50, p. 18.

96. K. Skirpa. Kovų vainikas. "Tėvynės Sargai", 1970, Nr. 1, p. 38.

kaip ir visur komunistai savo aukų neskelbia. Naujausiai, be jau išvardintų kraštų, Gvatemaloje, Irane, Nikaraguoje, Pakistane ir vakarinėje Naujosios Gvinėjos dalyje žemės drebejimai tarp 1949 ir 1976 m. prarijo tarp 25,000 ir 30,000 žmonių.

— Kažkas paklausė Sokrato: "Ar geriau apsigyventi ar ne?" — Taip ar kitaip padarysi — pasakui gailėsies, atsakė išminčius.

REMKITE TIES BAZNIERNIUS, KURIE GARSINASI

SKELBKITES NAUJIENOSE

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų savo klientams, draugams ir pažįstamiems linki

V. ANDRIJAUSKAS IR ŠEIMA
TAVERNA IR DEGTINĖS KRAUTUVĖ

2500 W. 69th St. Tel.: GR 6-9092

Vietos ir užsienio gerimai pigiausiomis kainomis.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
gausiems savo pažįstamiems ir bendradarbiams

linki

GEORGE J. JONIKAS

7058 So. Fairfield Ave. RE 7-0017

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime
pacientams, draugams ir pažįstamiems

DR. P. ATKOČIUNAS
DENTIST

1405 So. 49th Ct. Cicero, Ill. 60650
Tel.: OL 2-4276

SVEIKINAME VISUS MŪSŲ GAUSIUS KLIENTUS
SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS
IR NAUJAIS METAIS

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

VYTAUTAS VALANTINAS, Savininkas

2501 W. 69 St. — Chicago, Ill. 60629. Telef. WA 5-2737
3333 So. Halsted St. — Chicago, Ill. 60608. Telef. 254-3320

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga sveikina savo narius ir klubui prijauniančius, linkėdami džiaugsmo, sveikatos ir daug laimės.

JONISKIEČIŲ LABDARYBĖS IR KULTŪROS KLUBAS

JULIA SAČAUSKAS — Pirmininkė
HELEN WENGELAUSKAS — Vicepirmininkė
ANTOINETTE KALYS — Nutarimų raštininkė
BIRUTE RAŠINSKAS — Finansų sekretorė
VALERIA SAMUOLIS — Išdininkė
EMILY SURWILL — Kasos globėja
ANTOINETTE KALYS — Korespondentė

Linksmų ir Laimingų Naujų Metų
Linki Visiems Chicagos Lietuviams
CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 Lituanica Avenue Phone YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11023 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St. Phone YArds 7-1911

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
Turime koplyčias visose miesto dalyse.

NEMARIOJI ŽEMĖ

Lietuva pasaulinės poezijos posmuose

ANTALOŠA A. Kurių sudarė A. Tyruolis ir išleido Juozas Kapočius 1970 metais Lietuvos valstybės įkūrimo 700 metų ir nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiams paminėti. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuve, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Gavęs į rankas šį brangų knygą perla apsidžiaugė, bet drauge nuliūsti, kad tiek mažai garinta, o taip norėtusi, kad kiekvienas skaityti mokantis, mažiausiai kiekviena lietuviška šeima ją turėtų!

"Nemariosios žemės" sudarytojas Alfonsas Tyruolis nusipelnė už visų lietuvių nuoširdžios padėkos už pačią idėją, juo labiau už tos idėjos įkūnijimą. Jo paties ir talkininkų kruopščiai atlikti iš įvairių autorių įvairiais istorijos amžiais ir įvairiose šalyse apie lietuvių kaip tautą ir Lietuvą, kaip valstybę rašytų lietuvių istorijos epizodų vertimai į lietuvių kalbą, dabar leidžia pajusti Lietuvos didvyrišką būseną, ko vargu kokia kita tauta savo istorijoje neturi.

Pats knygos autorius savo Pratiarmėje rašo:

Ši antologija savo pobūdžiu yra beveik unikuminė (viena tokia): nedaug tėra kraštų, kuriuos pasaulio poetai būtų taip plačiai apdairavę. Į ją įeina poezija apie Lietuvą, imta iš lyriinių, epinių ir draminių visuotinės literatūros kūrinių, rašytų 700 metų laikotarpyje, pradedant istorinės kronikos dvieliais ir baigiant moderniosios poezijos laisvaisiais ritmais...

Nemaža n et žymių visuotinės literatūros autorių, rašiusių poezijas apie Lietuvą, niekad nebuvę versta. Lietuvai liečiančių poezijos tekstų teko ieškoti įvairiose pasaulio bibliotekose (Kongreso, Britų Muziejaus, Vakarų Vokietijos Marburge, Upsalos universitete, Jogailos universitete Krokuvoje ir kt. ir talkon kviečiant visą eilę mūsų vertėjų bei poetų, kurių dėka bus atsiradęs ne vienas ligi tol skaitytojui nežinomas kūrinys apie Lietuvą.

Kad ir tik trumpiausiai pažvelgti į knygos turinį, pamatysime kokie istoriniai lobiai joje surinkti ir dėka vertimams iš įvairių svetimų kalbų padarę prieinamais kiekvienam lietuviui irgi lietuviškai.

Knygos iš 176 puslapių turinys padalintas į 4 epokas: Ankstesnieji amžiai (XIII-XV), Humanistinis amžius (XVI-XVII), Romantizmo metas (XVII-XVIII), Naujieji laikai (XIX-XX).

Firmajame, seniausios gadybės skyriuje, yra Eliuotoji Livonikos kronika, Boleslovo Narisiojo žygis į Lietuvą, Anapuso Nemuno: Pirmasis kryžiuočių žygis į Lietuvą, Vytenio žygis į Prūsus, Jono Liuksemburgiečio žygis į Lietuvą; Kunigaikščio Alberto žygis į Prūsus ir Lietuvą; Lietuvių karalius Prūsiose ir Tobulasis riteris. Visi paties Tyruolio versti.

Pavyzdžiui paimkim Nikolaus von Jeroschino (apie 1290-1345 metus) poemą Anapus Nemuno (iš Prūsų žemės kronikos):

ANAPUS NEMUNO

(iš "Prūsų žemės kronikos")

Kai tūkstantį ir du šimtus Aštuoniasdešimtis trečius Metus žymėjo ir kai jau Kryžiečiai baigė pagaliau Kovas su prūsų gentimis. Per penkiasdešimtis ir tris Metus, ir Prūsiose visuos Neliko dvasios nė gyvos Sukelt prieš juos naujiam karam, Pakenks tikėjimui naujam, Tada vėl ordinas pradėjo

Test tai, kuo jau pasižymėjo

Nedelsiant ir staiga Pult kariška jėga Žemes pažėdė jau Lietuvos; Plačioji upė skyrė juos, Tą Nemuną tenai vadina. Šis to pagonis atpažino: Jie drąsūs, stiprūs ir aukšti, Kovojo jie veržlūs ir greitai, Kaip pasitikti priešą patį, Nuo mažumės visi įpratę, Nes to išmoko jau vaikus. Jų kraštas didelis, platus, Be skaičiaus turi pajėgų. Su tuo pagonišku kraštu Pakilo ordinas kovon — Pirmajam žygiui Lietuvon.

PIRMASIS KRYŽIUOČIŲ ŽYGIS Į LIETUVĄ

(iš "Prūsų žemės kronikos")

Magistras Konradas, jau Nesykį minėtas anksčiau, Kai žygin tekdavo traukt, Karių susikvietė daug Ir su kariuomene didžia, Žygiuodamas drauge, Žiemos metu per ledą Per Nemuną juos vedė Į tasias Lietuvos sritis, Kur buvo Bisenos pilis. Ten puolė ją kaip audra, Vos tik prašvito aušra Ir ligi vidurio dienos Ją daužė jie be atvangos Negalestingai, kietai, Jog jau lietuviai rimtai Ten nusiminę buvo, Daug sužeisti jų mirtinai, Bet ir krikščionys tenai Neliko be anų. Ilgai laimėt buvo sunku, Bet buvo ordino viršus, Jiems metus išteklis visus: Ir taip tą pilį jie laimėjo, Jos pelenus beblaškant vėjui. O žmonės, kur ten rado Ir surakintus vedė, Verguven buvo paimti, O patys žudėsi kiti.

Vos paėmė tik pilį tą, Magistras išsiuntė tada Kareivių gerą būrį Tenai, kur buvo įsikūrę Gyventojai aplinkui; Ten plėšė jie, kaip tinka, Ir kur tik pasileido, Naikino visa, dūmais leido, Daug grobio sumedžiojo, Linksmi, dainuodami jojo Į savo kraštą atgalios. Bet būta ir nedalios: Ten keturi broliai žuvo Ir tarnas, kai jie buvo Sunkiuosius šarvuose, raiti, Taip sunkiai apręgti Su visu kuo prigėrė — Ilžius ledui panėrė Į Nemuno bangą. Jiems duok Dieve dangų!

VYTENIO ŽYGIS Į PRŪSUS

(iš "Prūsų žemės kronikos")

Kai skaitė tūkstantį tris šimtus Vienuoliktuosius metus, Štai atsitiko kai kas Per Užgavėnės pačias, Kada Vytenis, Lietuvos Karalius, vadas didžios Kariuomenės, Prūsų kloniais Patraukė prieš krikščionis, Ir šauniai ginklam žvagant Į Sembą ir Natangą Ipuolė be malonės; Ne vienas ten krikščionis Bus kritęs tuo sunkiu metu; Mergaičių, moterų, vaikų Kiek išvedė, beg žino kas, Per tas devynias dienas, Kol jis tenai užgaišo! Kiek kartėlio įmaišė Į puotą, ir kiek skausmo Į Užgavėnių džiaugsmą, Kada be saiko jokio Ten gėrė, dūko, šoko Tie nelaimingi krikščionys: Sugundė lyg pagonis Juos papročiai nelabieji! Gal Dievas taip norėjo, Kad būtų sunkiai nubausta Jo išrinktoji tauta Dėl savo nelabumų, Ir kad patirtų sunkumų Ji iš pagonių pačių, Kad kietesni su svečiu Tuó būtų visados. Ai, kiek vargo, bėdos! Penkis šimtus krikščionių Atskyrė į kelionę, Kad jas prie grobio kito Pridėję išvartytų.

O kiek jo vėžėsi kelin, Ne pasakyti n. egaliu... Karalius Vytenis po to Patraukė išdidžiai namo.

J. Pr.

— Pasakyk, Diogene, koks amžius geriausias norint apsigyventi? — Jaunam per anksti, senam pervėlu, atsakė išminčius.

— Maža, kelių metų mergytė anksti rytą atsikėlus iš savo miegamojo iš džiaugsmo krykštaudama atbėgo į virtuvę savo mamai labryt pasakyti, bet pamčiusi mamytę kažko nelinksmą, paklausė, "mamyt, ar tu šiandien nelinksmi?"

O, taip, aš linksma, kodėl ne, atsakė motina užtikrindama.

— Taip, mamyt, bet tu šįryt dar to nepasakei savo veidui, priminė dukrytė.

— O, taip, aš linksma, kodėl ne, atsakė motina užtikrindama.

— Taip, mamyt, bet tu šįryt dar to nepasakei savo veidui, priminė dukrytė.

SKAITYK IR KITA PAUK SKAITYTI DEMOKRATINI BIKRAST' NAUJENAS

Moterysė anekdotuose

— Ar tu meldiesi Dievui? — paklausė žmona savo vyrą, norėdama jį perauklėti pagal savo idealą.

— O, taip, meldžiuosi ypatingai nuo mudviejų apsigyveno dienos?

— Su tuo savo "ypatingai" tu mane nervini. Tai ko — gi taip ypatingai prašai Dievo nuo mūsų apsigyveno dienos? — Kontrybės, atsakė vyras.

Pasveikink savo draugus, per "Naujėnas"

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲŲ 1977 METŲ

linki

nariams ir visiems geros valios lietuviams

LIETUVOS VYČIAI

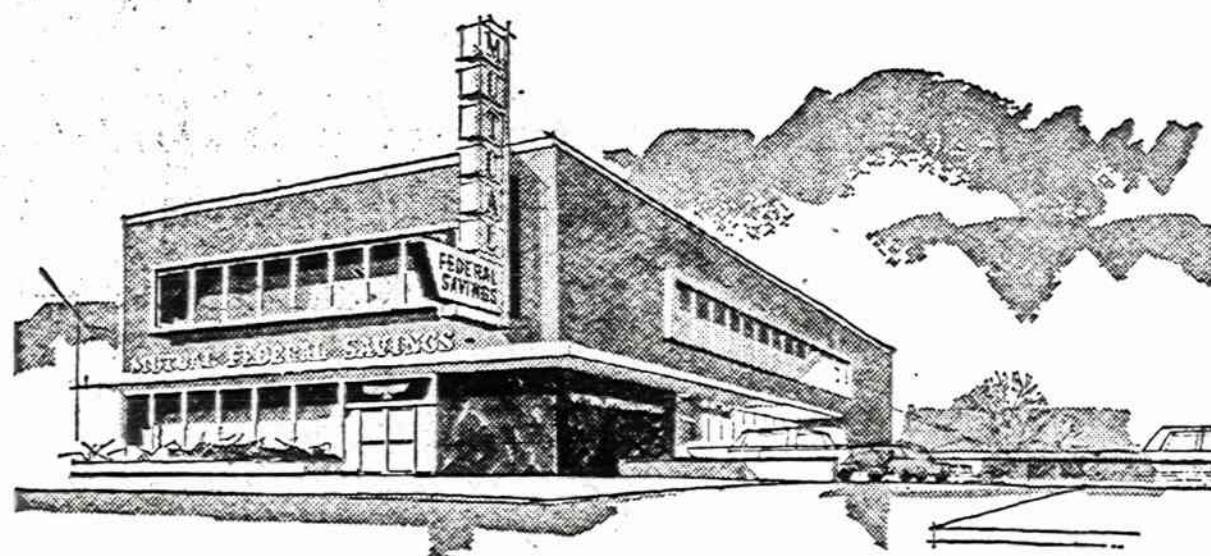
Illinois - Indiana District

SLA 134-ta MOTERŲ KUOPA SVEIKINA NAUJŲŲ redakciją, administraciją, skaitytojus ir visus SUSIVIENIJIMO narius, linkėdama LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ 1977 METŲ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 134-tos MOTERŲ KUOPOS VALDYBA ir NARĖS

SVEIKINAM "NAUJŲŲ" SKAITYTOJUS IR BENDRADARBIUS SU ŠVENTOMIS KALĖDOMIS IR LINKIM VISIEMS NUOTAIKINGŲ ŠVENČIŲ IR DAUG LAIMĖS NAUJUOSE METUOSE!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

INSURED SAVINGS • HOME LOANS

2212 West Cermak Road • Chicago, Ill. 60608 • Tel.: 847-7747

INDĖLIAI APDRAUSTI IKI \$40,000

OFFICERS
PETER KAZANAUSKAS
President
CASIMIR G. OKŠAS
Exec. Vice-President
WALTER MISEVICH
Vice-President
STEPHANIE SIMONAITIS
Secretary - Treasurer
ANTHONY L. LAPINSKAS
Attorney & Ass. Secy-Treas.

DIRECTORS
PETER KAZANAUSKAS
WALTER SIMONAITIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKŠAS
JOAN K. OKŠAS
STEPHANIE SIMONAITIS

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M. Thursday, 9 A.M. to 8 P.M. Saturday 9 A.M. to 1 P.M. No Business Transacted on Wednesday.

GRETA NAMO DIDELE VIETA AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

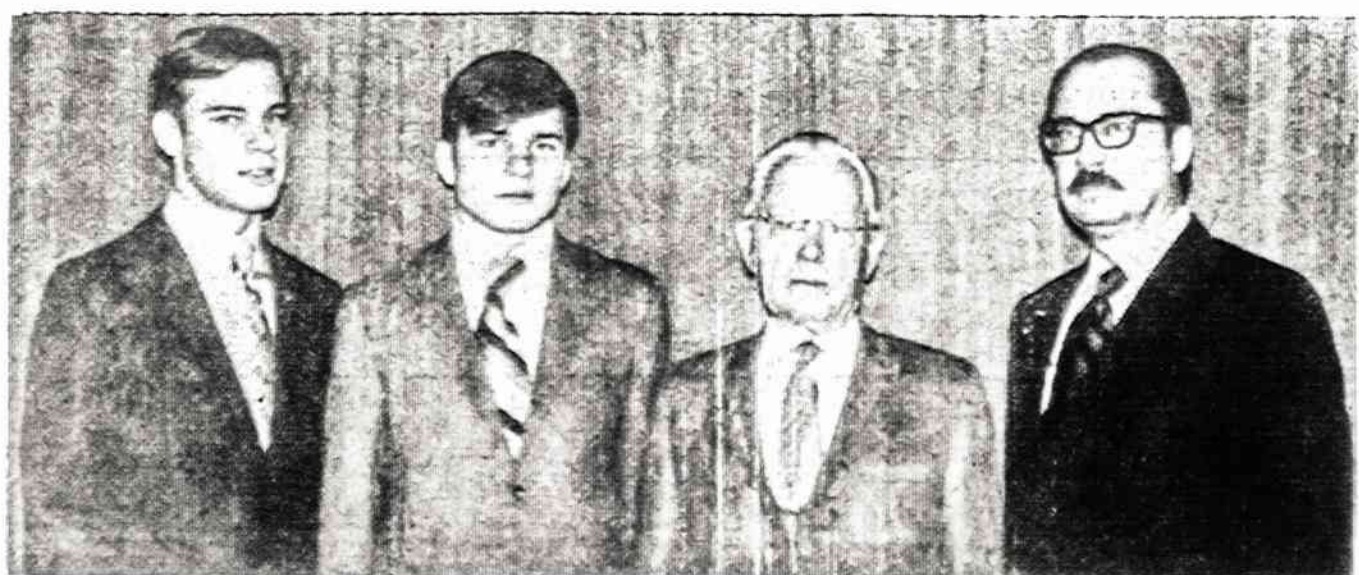
SVEIKINAME VISUS LIETUVIUS SU KALĖDOMIS IR NAUJAIS METAIS

JOHN IR HELEN JOKUBONIAI

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

DRAUGAMS, KOSTUMERIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS!

S. BALZEKAS, III R. BALZEKAS S. BALZEKAS, SR. S. Balzekas, JR.

Balzekas Motor Sales, Inc.

CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor
"U WILL LIKE US"

4030 Archer Avenue

Telephone VIrginia 7-1515